

Kun kello nyt on 15.15 ja aloitamme tätä Filosofia ja systeemiajattelu 2021 -sarjan luentoa otsikolla Mummitteesit, niin

mä olisin ehkä aluksi kiittänyt niistä palautteista, mitä Alastalon salissa -luento, viimekertainen luento, on herättänyt, siis mä en oo

varmaan siis koko mun uran aikana saanut mistään yksittäisestä luennosta niin paljon innoittavaa ja kohottavaa ja myöskin

koskettavaa palautetta, koska monet on sitten, tietyt henkilökohtaiset ulottuvuudet, varsinkin siinä kokonaisuudessa

kokeneet rohkaisuna viipyä itse jossakin sellaisessa henkilökohtaisessa, mikä sitten syystä tai toisesta sen Alastalon -salissa kokonaisuuden kautta niin hänen kannaltaan, niin sellaisen oven tarjoaa, mistä astua sisään

sellaiseen mahtipaikkaan, missä sitten katsoa, että mihin ajatus siinä paikassa lähtee kulkeutumaan ja ilman erityistä vaatimusta

puristaa mitään tiettyä johtopäätöstä siitä jostakin merkityksellisestä kokemuksesta, joka on musta ihan

keskeisiä asioita tässä,

voisiko sanoa, mä pikkaisen vierastan tätä ilmaisua tässä kohdassa, mutta tästä metodiikasta, siis se, että puhuu metodiikasta niin antaa

liian mekaanisen ja ehkä laskelmoidun kuvan siihen nähden, mikä se tavoite, mikä meillä tässä

kaikkein keskeisimmin on, niin on, ja tässä suhteessa myöskin nämä

temaattiset nimikkeet yksittäisille luennoille pyrkii olemaan semmoisia,

jotka eivät sulje vaan pikemminkin nimenomaan osoittavat jollakin tavalla jotakin, oikeastaan tunnelmaa enemmänkin, kuin

että suuntaus olisi johonkin sellaiseen, mikä on esimerkiksi väitelause-muotoista vaikka väitelauseetkin on sellaisia, niin

teesit, että niitä monta kertaa on hyödyllistä käyttää oman ajattelun ajattelun eteenpäin viemisessä ja arvioinnissa, niin

siltikään se kuitenkin ei ole se keskeinen asia. Nyt tällä meidän

neljännellä luennolla niin tämä Mummitteesit -nimike oikeastaan kytkeytyy semmoseen

tilanteeseen, mun mielestä tämä oli vielä Teknillisen korkeakoulun aikana, koska mun muistikuva on, että

se olisi ollut silloin vielä A-sali nimeltään, se kaunis Alvar Aallon sali, missä Filosofia ja systeemiajattelu enimmäkseen toteutui.

Mehän oltiin Dipolissakin siinä vähän aikaa. Sitten kun tämä A-sali oli remontissa ja muuttu niin sanotuksi Aalto-saliksi, niin mä oon

siinä ovella sitten vastassa, kun ihmisiä tulee ja sitten siinä vaiheessa ihmiset on jo aika lailla tottuneet siihen, että mä oon

siellä ovella ja usein siinä syntyy sellaisia merkityksellisiä pientilanteita.

Tässä tapauksessa esimerkiksi siten, että tämä opiskelijaleidi tulee ja sitten hän siinä hyvin iloisesti sanoo näin,

se olisi siis se ensimmäinen luento sinä keväänä, että "terveisiä mun mummilta, että hän on sun suuri ihailija".

Tämä oli niin suurenmoista tietysti saada nämä

terveiset mutta siinä vaiheessa, tästä on siis ehkä joku reilu kymmenen vuotta, kyl se niin kuin

pikkaisen kuitenkin siis herätti myöskin sellaisen ajatuksen, että siis mummilta, että siis, että ei siis äidiltä? Että se ei ookaan enää

niin kuin äidit, että se onkin nyt mummit, jotka lähettää E. Saariselle terveisiä, että mä olen ihan selvästi siirtynyt jonkinlaiseen niin kuin

Mick Jagger -sarjaan, joka omalla tavallaan tietenkin voi ajatella, on innostavaakin,

mutta kuitenkin on myöskin joku sellainen realiteetti, joka tuo esiin sen, että selvästikin jotakin on

ajan yli kerääntynyt ja että tämä ajan faktori siinä näyttäyty silloisen A-salin ovella tämän tosi

ilahduttavan tervehdysten myötä, mutta sitten toinen asia, mikä siinä näyttäyty oli se,

että ne muutama sekunti, mikä siinä sitten seuras

sen jälkeen kun tää opiskelijatar oli sanonut nämä terveisensä mummiltaan, joka, niin kuin hän sanoo, on sun suuri ihailija,

niin siinä syntyi siis sellainen tietynlainen erityishetki ihan selvästi hänen sisäisessä todellisuudessaan, että hän ikään

kuin hetkeksi meni johonkin toiseen todellisuuteen, johonkin sellaiseen aika ihanaan todellisuuteen, kun hän ajatteli tätä

mummiaan ja täähän tietenkin on sellainen, mikä ihmiselle on mahdollista, että sä jollakin tavalla tavoitat jonkun,

jonkun toisenlaisen todellisuuden, että jotenkin sä saat sen sun henkisen, emotionaalisen merkitysmaailman kautta itses jotenkin

avattua jollekin ehkä mahtipaikalle, siinä meidän viime kerran luennon merkityksessä, jossa jotenkin elämä kantaa, jollakin tavalla

hyväksyntä vallitsee, jossa erilaiset kompastelevuudet ja erilaiset viheliäisyydet niin eivät ole

tollainen dominoiva määre, vaan jossa jollakin tavalla siis on valoa ja sellaista toivon aamuruskoa jossain

sellaisessa todellisuudessa tämä opiskelijaleidi ihan selvästi oli siinä muutaman sekunnin,

joka toisenlainen maailma, että jos sitä yrittää kuvata sanallisesti, niin yksi tapa kuvata sitä sanallisesti sitä ilmiötä, mikä siinä ihan

selvästi tapahtu oli, että ikäänkuin tämä jonkinlainen taikapiiri, joka reaalisesti sitten toteutuu tämän opiskelijan kannalta säännönmukaisesti, kun hän kohtaa tai on yhteydessä tähän mummiinsa, niin

alkoi oikeastaan sitten näkyä mulle, kun mä aloin ajatella sitä tosiasiaa, että monille näistä opiskelijoista nämä mummit ihan

selvästi on jossakin erityisroolissa

ja siis väheksymättä heidän isoisiaan ja väheksymättä heidän vanhempiaan, että sehän aina oli fantastista, silloin vielä kun sai

kätellä ovella osallistujat, se kun joku opiskelija tulee ja sanoo, että Esa, saanko esitellä, tässä on äitini

ja toki hienoa, kun isä tuli myöskin mutta useimmiten se oli äiti ja siinä oli jotain aivan erityistä,

kun joku opiskelija sano, Esa, saanko esitellä, tässä on äitini ja sitten nähdä se onni, millä se äiti on tän tyttärensä, tän poikansa mukana

siellä Aalto-salissa tai aikaisemmin A-salissa,

siinä luentotilanteessa, että siinä on myöskin sellanen ikään kuin paikallinen taikapiiri, mistä käsin he tulivat sinne, niin

on jotain sellaista, mitä me tässä, mä sanoisin, yritämme rakentaa tämän luennon kokemustodellisuuden kautta, jota sitten me kukin

erikseen olemme osaltaan synnyttämässä, koska ihmisolentoina me aistimme sitä kokonaisuutta niin paitsi sen kautta,

mitä me suoranaisesti näemme, niin myöskin kaikenlaisen sellaisen kautta, mitä, siihen mitä me näemme, me liitämme

mielessämme ja jollakin tavalla esimerkiksi sellainen tietynlainen keskittyneisyys, tietynlainen

viipyilevyyden mahdollisuus, joka jossakin tilanteessa voi olla, vaikka tässä ovitilanteessa, niin tämä opiskelijatar

saattoi viipyä hetken aikaa siinä ajatuksessaan mummistaan, koska hän saattoi, aivan oikein,

mun kasvonilmeestä ja olemuksesta ja ehkä muustakin päätellä, että Esa on oikeastaan ilahtunut tästä

ja tästä syystä hän itse voi viipyä siinä mumminsa ajatuksessa nyt sitten pidempään kuin jossakin toisessa tilanteessa

ehkä niin olisi mahdollista ja tämä viipyilevyyden mahdollisuus tarkoittaa taas meidän ajattelun kannalta sitä,

että jotain sellaista voi lähteä tapahtumaan, jonka tapahtuminen puolestaan voisi liittyä siihen

filosofian antiikkisen lupaukseen, jonka mukaan paremmat ajatukset, niin niiden pointti on se, että syntyis tosiasiallisesti

parempaa elämää, elettyinä todellisuutena sen ihmisen kannalta, niin tällainen todennäköisyys lisääntyis.

No tietysti yliopisto-ympäristössä

pääpaino aivan oikein, että kysymyksessä on korkeimman älyllisen ymmärryksen instituutio, jota on vuosisatoja rakennettu

organisoiduksi toimintamuodoksi, niin tieto ja tiedon lisääminen

sen myöskin eteenpäin välittäminen, siis mitä jo tiedetään,

toki on se fundamentaalinen tavoite ja pysyvästi merkityksellinen tavoite, se majesteetti,

joka antaa sellaisen mahtiympäristön, missä sitten ihminen voi tämän tärkeän inhimillisen kapasiteetin

vahvistumisen myötä, mikä on meidän kykymme tietää ja kykymme oppia lisää kautta niin

ihmisyydessä mahdollista, niin on sitten filosofian historiassa usein heijastunut siten, että on mietitty yleisellä tasolla tosi paljon

kysymystä siitä, että no mitä tieto oikeastaan ylipäättensä on, ja jossakin vaiheessa, mä olin silloin vielä Helsingin yliopistolla, niin

mua alkoi tämä painotus tietoa koskien, huolimatta siihen liittyvistä fundamentaalisista arvoista ja ansiokkuuksista, niin tietyllä lailla

kiusata ja mä aloin miettiä tämmöistä kysymystä kuin että miksi aina tieto, että

miksi ei esimerkiksi hellyys. Voishan ajatella, että joku ajattelisi, että hellyyskin on fundamentaalista, ei samalla tavalla fundamentaalista,

kuin nyt vaikka uusi tieto on fundamentaalista, mut on toi ihan mahdollinen kysymys ainakin, niin kuin ajoittaisesti, että

siinä mielessä siis, että miksi aina tieto, miksei esimerkiksi hellyys, niin oli sellainen kysymys,

mikä joskus 80-luvulla niin mun mieleen muodostu ja varmaan tää oli osa sitä,

no mun kannalta kehitystä, mihin oli liittynyt niin luentomuoto

keskeisenä komponenttina ajattelun kehittämistä omalla kohdalla,

koska se luennon tilanne, kun sen ajattelee niin kuin mä ajattelen luennon tilanteen, niin

on keskeiseltä osaltaan ajattelun tilanne ja sitä kautta myöskin sellainen tilanne, missä

esimerkiksi kysymys siitä, että kuinka paljon se mahdollisesti uusi ajattelu, minkä siinä jossakin

luennon ympäristössä ja yhteydessä mä onnistun tuottamaan nyt liittyy esimerkiksi hellyyteen.

Että nythän voisi kuvitella, että joku henkilö ajattelisi 21-vuotiaana, että kyllä mun kannattaa kehittää mun ymmärrystä monenlaista

asiaa koskien, ja no yksi ilmiselvä asia, mihin nähden mun kannattaa kiinnittää mun

herkkyyksiä, mun ymmärrystä, mun myöskin kykyä kehittää itseäni siinä suunnassa, niin tottakai on tieto, koska on monia sellaisia

asioita, että jos et sä sitä tiedä, mitä se asia on, niin sä oot kyl ihan niin ku tosi in deep shit

ja etkä ainoastaan sä, vaan monet muutkin on, ja että on kaikenlaisissa asioissa siis on niin ku fact of the matter, ja että

se asia on jollakin tavalla, että joku virus siis leviää jollakin tavalla eikä jollakin muulla tavalla ja annettuna se, että se sitten leviää jollakin tietyllä tavalla, niin sitten erilaisia sellaisia toimia on aiheellista sitten ryhtyä,

joihin ei ois aiheutta ryhtyä, jos se, nyt vaikka joku virus leviäisi jollakin muulla tavalla ja niin kuin tässä suhteessa tää kysymys

tiedosta tottakai on keskeinen komponentti, mutta se 21-vuotias voi siitä huolimatta ajatella myöskin, että kyl mä nyt haluan lisätä mun

ymmärrystä tollaiseen hellyyden ilmiöön ja että siinä mielessä siis tällainen kysymyksenasettelu "miksi aina tieto, miksi ei esimerkiksi

hellyys" niin voisi olla sellainen, mikä jollekulle tulisi mieleen nyt vaikka mumminsa yhteydessä, siinä tietystä taikapiiirissä, missä hän on mumminsa kanssa, koska vaikka varmaan mummillla on paljon sellaista

tietoa, mitä sulla ei ole, myöskin sellaista tietoa, mitä sä et jotenkin johtuen sun omista painotuksista, niin

tule kysyneeksi, asioita, mitä, sanotaan

sanottiin mamse, joka asui siinä samassa talossa, mihin mä synnyin Hyvinkäällä, ja jonka hän oli miehensä, siis mun vaarin kanssa,

rakentaneet vuonna 1939, niin kun mun isoäitini, kun mamse oli syntynyt 1900, niin

jälkikäteen ajatellen olisi voinut kuvitella, että mä olisin joskus nyt ainakin kysynyt mamselta, että onks sulla mitään muistikuvia

Suomen itsenäistymiseen nähden, siis Suomen itsenäistymiseen nähden, että niin kun tavallaan jälkikäteen ajatellen olisi voinut

kuvitella, että tollanen kysymys olisi niin kuin herännyt, ja voihan olla, että hän ois sitte vaikkapa kieltänyt sen kysymyksen, että hän ei olisi

sen kummemmin halunnut sitä kommentoida, mutta sekin olisi ollut yksi sellainen vastaus,

mitä kenties mä olisin voinut sitten sydämessäni tutkia, että miksihän isoäitini niin kuin vastasi näin

ja että kuitenkin ihminen, joka on elänyt vuodesta 1900, hän nukkui pois 1992, niin kyllä siinä nyt aika paljon sellasta mahtuu,

minkä kautta tällainen ihminen, joka oli käynyt neljä vuotta kansakoulua ja

rippikoulun niin kuin hän kerran sanoi, eikä mitään katkeruutta äänessään vaan että hän vaan niin kuin sanoi, että näin oli.

Niin varmastikin hänellä silti oli kaikenlaista sellaista tietoa myös, jota sitten, jos mulla olisi se sama tieto isoäitini välittämänä mulla

matkassa, niin mä saattaisin olla jossakin suhteessa

rikkaampi kuin mä nyt olen, mutta se olisi edellyttänyt sitä, että mä olisin ikään kuin koputtanut kohteliaasti sillä ovelle,

missä tää mun isoäidin tieto on, joka olisi sitten edellyttänyt tietynlaista myöskin niin kuin hellyysosaamista, että sä ikään kuin

osaat mennä sinne oikealla tavalla kunnioittavasti sisään, että monet taikapiirit on sellaisia, että ne tosi herkästä

häiriintyy, että sellanen tietynlainen virittyneisyys,

mikä, jos mä ajattelen sitä opiskelijatarta siellä A-salin ovella kertomassa nämä terveisensä mummiltaan, niin hän hetkeksi meni

toisenlaiseen todellisuuteen, kun hän muisti mielessään aktiivisesti tämän mumminsa, kuinka valtava ihminen hän on, että kuinka huikea

hän oli siellä niin kuin vaarin hautajaisissa esimerkiksi, että mä en unohda sitä koskaan, saattoi niin kuin välähtää hänen mielessään

ja että kuinka kannustava hän on aina ollut mulle, kuka on aina ollut mulle ymmärtävä ja kuinka jotenkin sen mummin katse,

se jotenkin niin kuin muuttaa mua -tyyppiset ajatukset eivät varmaan monikaan niistä kovin tietoisina,

siis siinä mielessä noudattaen sitä logiikkaa, mitä Alastalon salissa -romaani niin terävästi kuvaa, että ihmisen mielessä voi tapahtua,

niin on kuitenkin siis sellaista taikapiiriä, jossa sitten, että sä saat sen pohjalta jonkun tilanteen sitten myöskin tiedollisesti rikastavasti

auki sen toisen osalta, voi edellyttää sitä, että sä jotenkin

kykenet olemaan hänen kanssaan sitä taikapiiriä kunnioittava

ja siinä mielessä se sun hellyysosaaminen, voisi ajatella, olisi semmoinen, mitä sä ihan noin niin kuin laajemmaltakin ajattelisit,

että tota ois kyl niin kuin oikeestaan tärkeä kyetä meikäläisen vahvistamaan ja tässä suhteessa niin ajatelkaa

seuraavaa, ja nyt mä tässä seuraavaksi teen tällaisen sukelluksen semmoiseen, oikeestaan

aihepiiristöön tai hahmokuvaan, joka, tää on mun ihan sellaisia suosikkeja läpi vuosien ja liittyy siihen

ihanaan vaiheeseen meidän perheen historiassa, kun meidän pojat oli pieniä, että he on nyt

ja sitten siinä 90-luvun alkupuolella

myöskin mun tällainen yliopiston ulkopuolinen luennoitsijameininki

oli käynnistynyt aika kova voimalla, kyseessä oli Nokian ihmeen vuodet, siinä oli vuonna

-95 jääkiekon MM-mestaruus, siis ensimmäinen kultamitali, mä

tein Curt Lindströmistä, päävalmentajasta, kirjan Poppamies, ja

siinä oli paljon sellaista, kun lamasta tultiin ulos, myöskin siinä makroasetelmassa,

toiveikkautta herättävää ja sitten yksilötasolla mun elämässä valtavan kauniita erilaisia komponentteja, niin

sitten mut pyydettiin sellaiseen Joonas Hytönen -showhun,

joka siinä oli sitten alkanut telkkarissa Maikkarilla ja Joonashan ei ole nyt vuosiin enää ollut itse ruudussa,

mutta tämä oli hänen läpimurtonsa tällaisena talkshow hostina, ja hän oli tietyllä tavalla, mä sanoisin, uudentyyppinen,

sellaisessa määrätynlaisessa, raikkaassa positiivisuudessa ja älykkyudessa, joka ei pyrkinyt niinkään löytämään

vieraistaan jotakin naurettavaa, ikään kuin paljastamaan jollakin tavalla sitä vierasta, siinä oli sellainen tietynlainen mun mielestä

kiva meininki, mutta kun se sarja alko, niin mä olin siinä ekassa ohjelmassa vieraana ja sitten siellä Maikkarin kahviossa ennen

lähetyksen alkua oli myöskin sitten toinen vieras, joka oli huippumalli Angelika Kallio,

joka huippumalli Angelika Kallio oikeastaan toi tämän käsitteen huippumalli

Suomeen, et okei, Suomesta oli ollut aikaisemminkin huippumalleja, mutta sitten sitä alettiin käyttää tämmöistä erityisnimikettä viittauksena sellaisiin malleihin, jotka niin kuin voivat olla vaikka Vogue'n kannessa. Ja sitten

Angelika Kallio oli tällainen hahmo ja hän oli tässä samassa ohjelmassa ja mä kohtasin hänet siellä

Maikkarin kahviossa, ja se oli kyllä niin kuin aikamoinen, tämä hänen synnyttämänsä vaikutelma, että siis se,

mä olin ehkä niin kuin ajatellut siihen asti, että esimerkiksi vaikka kahvinjuonti on aika tollainen vakioinen tapahtuma,

mutta se oli ennen kuin mä näin, kun huippumalli Angelika Kallio joi kahvia, että siis just

se huulityöskentely ja muu, että siis sanalla sanoen, hän oli kaiken aikaa, huippumalli Angelika Kallio,

aivan valtavalla tavalla huippumalli Angelika Kallio, että mistä tahansa ois kuvattu, mistä tahansa suunnasta, se olisi

näyttänyt aivan fantastiselta ja sitten kun mä seurasin siinä huippumalli Angelika Kalliota hyvin niin kuin vaikuttuneena, niin

mulla kävi mielessä se, kun meidän oli, siis niin kuin sanottu, silloin oli pieniä, ja Muumit oli tosi paljon osa meidän perheen elämää,

silloin oli tämä Dennis Livsonin tuottama, aivan fantastinen, mun mielestä läpimurto Muumien osalta,

tv-sarja pyöri ja me katsottiin sitä kahdella kielellä, kun pojat oli ruotsinkielessä kielikylvyssä myöskin, ja

se oli niin kuin aivan fantastista, se äänimaailma myöskin siinä, ihan kaikin tavoin. Niin Muumit oli paljon meidän perheen

todellisuudessa. Sitten kun mä seuraan huippumalli Angelika Kalliota, niin mulle tuli mieleen tällainen

pointti, että se mikä Muumeissa on kyllä siis innostavaa on se, että Muumithan ei ota hertettä nenään siitä, että heillä ei ole

huippumalli Angelika Kallion tyyppisiä korkeita poskipäitä ja jalatkin on vähän lyhyenlännet, että siis sanalla sanoen, jos sä ajattelet näin,

että mikä tollaisessa Muumi-filosofiassa on

keskeistä, no ainakin se, että heidän mielestään töpöjaloillakin pääsee, ja jos sä ajattelet tällaista prinsiippiä, että töpöjaloillakin

pääsee, niin oikeastaan tarkemmin ajatellen, se pitää paikkansa. Että on monenlaisia juttuja, mitkä voisi olla toisin kuin ne on sun osalta,

että vaikka sun kielitaito niin voisi olla parempi kuin se nyt on, että sun vaikka jopa suomen kielen sanavarasto voisi

olla laajempi kuin se on nyt, mutta jos ollaan ihan tarkkoja, niin kyllä sä nyt

aika pitkälle sillä nykyvarastollakin pääset, siis jopa suhteessa johonkin sellaiseen, mitä nyt monet

pitää siis kaikkien aikojen suomalaisista romaaneista ykkösenä, Alastalon sali -romaani, josta sä tiedät jo ennakolta, että siinä on

vaikka kuinka paljon sellaista sanastoa, mitä sä et tunne, niin siitä huolimatta oikeastaan sä voit saada aika paljon,

kokemus osoittaa, niin tollaisestakin, että siis sanalla sanoen, että kyllä sä voit puhua englantia niin aika tuntuvalinkin aksentilla,

et siis toisin ilmaisten, et voi olla, että sun englannin kieli

niin ei ole samanlaista kuin mitä sä kuulet vaikkapa Balliol Collegen käyneeltä Boris Johnsonilta

tai mitä sä kuudit, jos sä kuuntelit niitä debatteja, mitä brittiparlamentissa

käytiin ennen heidän ratkaisevia EU-äänestyksiään, niin ihan kuka tahansa siellä puhui, puhui lähtökohtaisesti parempaa

englantia kuin esimerkiksi presidentti Ahtisaari, ja jos sä sanot näin, että okei, mutta kun presidentti Ahtisaari puhuu englantia,

niin mikä on todennäköisyys, että se, joka kuulee hänen puhuvan sitä englantia, kokee, että se, mitä hän sanoo, on

totta, joka varmaan voi ajatella, että tollasessa esimerkiksi rauhanneuvottelussa niin tämä on aika niin kuin relevanttia, että siis

relevanttia ei ole niinkään esimerkiksi se, että kuinka hienostuneesti käytettyjä jotakin niin kuin erityisilmaisuja

englannin kielellä tämä joku rauhanneuvottelija, joka siinä välittää joidenkin sodan osapuolia, niin ku käyttää.

Että se ei ehkä olekaan niin relevanttia. Että siis tämä kysymys siitä, että mitä sulla on, niin Muumi-filosofian

valossa näyttäytyy tämmöisessä mummillisessa, siis mummillisessa valossa. Että

moni juttu olisi voinut mennä toisin, mutta se, mitä nyt sitten tapahtui, niin se nyt sitten tapahtui

ja oikeastaan sekin, mikä tapahtui, on oikeastaan aika hyvä. Että sekin kaikki kuuluu elämään hänen osaltaan,

ja että se tietynlainen taikapiiri, mikä siihen sen reaalisen ympärille virittyy hänen osaltaan sisältää sun kannalta sen komponentin, että

jollakin tavalla ne hänen huonot kokemuksensa sen ja sen ja sen asian kanssa, niin kuin

sä tiedät, että hänelle tapahtui jotain ihan kammottavia asioita, niin kuitenkin niin antaa sulle

tietynlaisen sellaisen kasvuympäristön, minkä sisällä jotenkin siis elämä itsessään sun kannalta on helpompi

koko siinä laaja-alaisuudessaan niin kohdata, yhdistyneenä toiseen Muumi-filosofiseen periaatteeseen, että tai mä sanoisin sen

tässä muodossa, että okei, merille voidaan mennä ja vuorille nousta mut loppujen lopuksi Muumilaakso riittää ja että

katsoen taaksepäin mun elämää ja sellaisia hetkiä, jolloin mä siis nimenomaan en ole ajatellut, että Muumilaakso riittää,

on ollut sellaisia hetkiä, että jälkikäteen ajatellen mä olen tosi tyytyväinen, että mä jostakin syystä en nyt sinne sitten lähtenytkään

menemään, jonnekin vaikka silloin kun mä olin Los Angelesissa, UCLA:ssa, nuorena postdocina, niin

heräs ajatus siitä, että mä olisin lähtenyt tavoittelemaan amerikkalaista

yliopistofilosofin uraa ja siis väheksymättä sitä mahdollista todellisuutta, mikä

näin olisi syntynyt, niin mä ajattelen, että kyllä se on onni, että mä en nyt kuitenkaan sitten sinne lähtenyt, että siis myöskin sellainen

sitten mahdollisuus ajatella Suomea, josta siis mä itse olen kotoisin, jonne mä oon syntynyt, jossa mun rakkaimmat tälläkin hetkellä elää,

niin se kysymys Suomesta toimintaympäristönä ja myöskin sitten sellaisena Muumilaaksona,

jossa sitten se loppujen lopuksi olennainen tapahtuu, niin kyllä mä niin kuin omalla kohdalla ajattelen, että tässä on niin ku arvokasta

tavallaan se kauneus, mikä siihen lähellä olevuuteen ja tiettyyn semmoiseen tuttuun tavallisuuteen sisältyy, on saanut tilaisuuden

mulle esittäytyä. Että se on tavallaan siis se pointti, joka, Paul McCartney sanoo sen jossakin haastattelussa, siis Paul,

joka on erittäin, mun mielestä rikas tällainen luovuuden toimintamekanismeja

kun tutkii, lähde, niin Paul sanoo jossakin koskien Beatleseita, että kun siinä ihan siis kaikenlaista tapahtu ja erinäköisiä hienoja juttuja

tuli esiin mutta sitten loppujen lopuksi niin se, mitä Beatlesit oli, että me oltiin "small rock and roll band", siis "small rock and roll band",

että se, mikä oli loppujen lopuksi kaikkein hienointa, oli se, kun me nyt oltiin sitten nelisin studiossa ja

George Martin siellä ehkä, ja Brian Epstein ehkä siellä niin kuin aikaisemmassa vaiheessa ja että

me oltiin niin kuin small rock and roll band, että tämä ajatus siitä, että sä oot itse small rock and roll band, myöskin sitten

ehkä antaa sellaista mittakaavaa taas, minkä kautta jotkut sellaiset asiat, mitä sä mahdollisesti muuten voisit väheksyä sen takia,

että niissä ei esimerkiksi ole sellaista näyttävyyden hohtoa, johonka sitten jotkut meidän oman ajan voimistavuusmekanismit saattaa

viedä huomiota aika paljonkin, niin jos niitä ei ole, niin se saattaa sitten johtaa sut vähätteleämään sitä jotakin sellaista tavallisuudessa

olevaa kauneutta ja sitten myöskin siihen liittyvää sellaista kasvunmahdollisuutta, jonka perusluonne on siinä suhteessa

mummillinen, että se ikään kuin ei hae ensisijaisesti hyötyä itselleen

vaan että se niin kuin jollakin tavalla liittyy johonkin syvempään elämässä olevuuden, melkein mä sanoisin, metafyyssiseen

dimensioon ja erityisesti ilmeten siinä suhteessa, jos me Muumi-filosofiaa ajatellaan nyt tässä kohdassa edelleen,

että voisi sanoa näin, että kolmas tällainen Muumi-filosofian keskeinen lauseke sanoo näin, että Muumimamma

on maailman paras muumimamma kilpailematta kenenkään kanssa, siis huomatkaa se, että me uskomme kilpailuun,

vaikka osana terveydenhuollon palveluiden kehittymistä,

on mahdollinen ajattelutapa. Että kun yhteiskunnan tulee kehittyä, yhteiskunnan tulee mennä eteenpäin, ihmisyydessä

on aivan olennaista se, että me luomme dynaamisen toiminnan muotoja myöskin yksilötasolla, niin sellainen dynamiikka, mikä syntyy kilpailevuudesta niin kuitenkin on vain yhdenlaista dynamiikkaa.

Se on ihan mahdollista, että on sellaisia dynamiikan muotoja, jotka oikeastaan

kokee häiritseväksi ajatuksen kilpailusta ja sitten mä ajattelen jälleen henkilökohtaisella tasolla taaksepäin, niin kyllä mä oon aika sillai

kilpailullinen oikeastaan ollut. En nyt varmaankaan missään ihan massiivisessa mittakaavassa koskaan mutta kyllä

tietyllä tavalla mä oon ollut kilpailullinen ja tarkoitan myöskin sitä, että jotkut sellaiset ajattelemisen tavat ja puhumisenkin

tavat, joiden muoto noudattaa sellaista, niin kuin sanotaan, diskurssia, siis sellaista sanastoa ja ajattelemisen tapaa, joka

palautuu viime kädessä kilpailuun, niin on musta inspiroivaa, että mä saan monta kertaa tiettyä energiaa

kilpailevuudesta ja että esimerkiksi

mä edelleenkin muistan, vaikka tästä on varmaan siis ainakin 20 vuotta, kun mä luin Time-lehdestä jutun

sellasesta Johnny Carson -nimisestä TV-

tähdestä, joka veti näitä myöhäisillan ohjelmia, niin

siinä vaiheessa, niin siihen, sanotaan 20 vuotta oli vetänyt vai 25 vuotta vai 30 vuottakin peräti,

kunnes sitten lopulta jäi eläkkeelle. Niin tässä Time-lehdessä tuotiin esiin se, että kun hän jäi eläkkeelle,

"from the late night TV-show scene" ehkä se oli, se muotoilu, "undefeated", niin sitten x.

Niin mä ajattelin, että toi on kyllä aika hienoa, että joku niin ku vetäytyy jostakin niin kuin että "undefeated", mutta siis

tollanen sanasto, jos sä ajattelet, että sä voisit olla "defeated", että joku vois ikään kuin lyödä sut siinä sun omassa jutussa niin sehän

on kilpailusanastoa, mutta se ei ole sellaista sanastoa, mikä määritteli Muumimamman suuruutta,

joka tässä suhteessa siis on tätä mummillisuutta, että kilpailulla on paikkansa, mutta ei sun mummis

kilpaile kenenkään kanssa. Että se suuruus, se vaikuttavuus, se taikapiiri syntyy jollain muulla dynamiikalla, joka siis muistuttaa

siitä, että joku toinenkin dynamiikka kuin kilpailudynamiikka, on olemassa. Ja ehkä viimeisenä kohtana sitten tähän

edelleen kytkeytyen voisi sanoa näkökohtana 4. Muumifilosofiaa sanoo näin, että lempeys kantaa kauemmaksi

kuin yksittäisiä asioita koskeva suoritusbriljanssi, joka siis on, voisi sanoa minimaalisesti ainakin, mahdollinen tapa ajatella,

siis sehän ei tarkoita sitä, että sun pitäis joka paikassa ajatella näin, se on vaan että kenties tollainenkin tapa ajatella

voi joissakin tilanteissa oikeastaan olla aika hyödyllinenkin, että jokuhan saattaa olla perustaipumuksiltaan tosi

kilpailuhenkinen, tosi suoritusuuntautunut, ja mehän tiedetään tämä täysin varmasti, että monissa ympäristöissä se,

että joku pystyy sitten keskittymään siihen johonkin suoritukseen, niin on jotain, mitä me tarvitaan yhteisönä ja myöskin sitten sen

eteenpäinmenon lähteenä, mitä yhteiskunta kaiken kaikkiaan tarvitsee ja jos me ajatellaan Aalto-yliopistoa, niin kyllä mun

toiveeni on se, että kun mä jään eläkkeelle mun professuurista, niin kyllä mä nyt toivon, että mä oon sitten voinut erilaisia lahjakkaita

ihmisiä, erilaisia opiskelijoita, ketkä onkaan olleet sitten mun opetuksen

piirissä, niin vahvistaa heitä niissä erilaisissa suorittavuuden ulottuvuuksissa, missä he sitten yhteiskunnassa toimivatkaan.

Että siis mä en mitenkään tässä väheksy suoritteellisen ulottuvuutta, mä vaan muistutan siitä Muumifilosofisesta

mummi-pointista, että on muutakin, kuin suoritteita, tollasessa elämässä ja sitä kautta sit voidaan ajatella, että tietty tollanen

lempeyden prinssiippi, joka, mä sanoisin on se, minkä piiriin niin tämä opiskelijatar siellä ovella hetkeksi singahti, tietty lempeyden

taikapiiiri. Niin on se ihan mahdollinen sunkin ottaa siihen sun työpöydälle ja sitä kautta myöskin ehkä ajatella sitä,

että kyllä tollanenkin voisi oikeastaan meikäläisen osalta saada

osakseen tiettyä sellasta huomiota, mitä mä nyt kohdistan kehitysmielessä monenlaisiin muihinkin juttuihin, että mähän haluan

monenlaisissa suhteissa, mitä mulla tällä hetkellä vielä ei ole, niin kehittyä, niin toi olisi ihan mahdollinen suhde, missä sitten ihminen

toisiaankin voisi kehittyä ja tässä suhteessa niin se,

se maailma, mitä me koskettemme niin ehkä nyt leikaten sisään aivan eri kohdasta, mutta silti mun mielestä sitä samaa

oikeastaan ilmiökokonaisuutta kosketellen niin ajatelkaa seuraavaa,

että yksi tällainen tapahtuma, joka, mä sanoisin,

että harva yksittäinen tapahtuma

viimeisen vuoden ajalta niille, jotka sen livenä seuras,
aiheutti yhtä rajun kyynelrajan yli menemisen,
kuin mikä oli se, mitä tapahtu hiihdon MM-kisojen yhteydessä
naisten viestin yhteydessä, että kun tietysti meille suomalaisille, ehkä niin kuin laajemmaltikin
ihmisille,
niin on aika luonteva ajatella näin, että kun joku lähtee johonkin juttuun altavastaajana, niin siinä on
jotain kauneutta, että
jos se, joka lähtee altavastaajana, jollakin tavalla sitten kuitenkin pystyykin nousemaan niin kuin
jotenkin sen tilanteen päälle
ja myöskin sitten voi olla monia sellaisia tekijöitä jossakin tekemisissä, että vaikka tietysti musiikissa
sen hyvin herkästi monet aistii sen, että onko joku täysin läsnä siinä jossain jutussa
vai onko hän vain suorittamassa sitä, nyt väheksymättä sitäkään, että tavallaan se, että
joku ihminen antaa itsensä siinä jossakin, niin se on jollakin tavalla niin inhimillisesti koskettavaa ja
tärkeätä.
Ja tietysti viesti lähtökohtaisesti on urheilulajina sellainen, että sanotaan, että jos on joku vaikka
Jasmi Joensuu -niminen nuori
ensimmäisissä MM-kisoissaan mukana oleva vaikka hiihtäjä aloittamassa viestiä, aloittamassa, ja voi
olla, että sä et oo niin kuin
ihan kauheasti pärjännyt jossakin yksilösuoritustilanteessa niissä ihan samoissa kisoissa ja sit siinä on
niin kuin rinnalla siis kovimmat
hiihtäjät koko maailmassa, niin voi ajatella, että siihen liittyy siis sellainen aika vahva henkisessä
mielessä
alaspainavuus, johonka nähden taas toisaalta se ajatus siitä, että sua esimerkiksi 20 vanhempi, että
hän saattaa olla
niin kuin sun äidin ikäinen, niin Riitta-Liisa Roponen on siellä niin kuin odottamassa vuoroaan, että
hän on ihan varmaan
viimeisissä kisoissaan, niin voi tapahtua siis tämä ilmiö, että sä jollakin tavalla niin kuin tavoitat sen
tason, mitä
meidän Mandela-luennon yhteydessä me koskettelimme yhtenä Mandela-prinsiippinä, siis jollakin
tavalla
että se ihminen on jollakin tavalla enemmän kuin mitä hän itse uskoo, että hän voisi olla niin sen, nyt
esimerkiksi tässä tapauksessa
viestihiihdon yhteydessä, niin mennään hetkeksi siihen, niihin ratkaisuhetkiin,
eli mä hyppään siis nyt tommosteiksi kolmeksi minuutiksi
niin tähän viestin hiihtoon ja noin, jos ajatellaan kuvauksellisesti, niin
meidän kannalta tämä ehkä ei ole ihan täysin onnistunut, siis se ohjaajan leikkaukset niin tämän

hiihdon toteutuessa, koska hän, sinänsä

ymmärrettävästi, niin haluaa sitten seurata Norjan selvän voittajan maaliintuloa esimerkiksi ja sitten toisaalta seurata myöskin Venäjän, punaisella hiihtävän joukkueen suoritusta, vaikka

se on ihan puhdas yksilösuoritus, koska nämä kaksi ensimmäistä sijaa on jo selvästi ratkenneet, mutta me ei välitetä nyt tästä ikään

kuin ohjauksellisesta, leikkaus-pintapuutteesta, niin mennään tähän tosiaan muutamaksi minuutiksi.

Siis jos mä ajattelen erilaisia tällaisia inhimillisen suorittamisen ympäristöjä siitä

näkökulmasta, että näkeekö joku, joka ei nyt välttämättä tunne sitä ympäristöä ihan kauhean hyvin, että näkeekö

paljaalla silmällä, että joku vetää ihan limittiin, että joku todella antaa kaikkensa. Mä sanoisin, että tämä on niin kuin ykkösesimerkki siitä,

jos me ajatellaan se tämän meidän yleisotsikon "Mummitesit"

kannalta niin mä sanoisin, että mikä on se mummiteesi, mikä tässä nyt sit saa

ilmentymänsä, no mä sanoisin, että se on se mummiteesi, että "tarvittaessa täytyy antaa kaikkensa", ja jos

sitten sä ajattelet näin, että sitä sun omaa mummia koskien, että ne erilaiset suoritteet, mitä hän on

tehnyt niin oikeastaan ei niin kauhean hyvin sulla ole sellaisessa mielessä selvillä, kuin sitten joidenkin sellaisten ihmisten,

joidenka tekemiset on organisoituneet joillakin yksilöityvillä tavoilla kuten nyt vaikkapa urheilu on sellainen ympäristö,

niin, jos sanotaan, että sun mummi on synnyttänyt neljä lasta ja

yksi heistä kuoli synnytykseen. Siis tollainen synnytys pelkästään, se on niin ku valtava asia, se voi kestää 10 tuntia, yks synnytys,

siis monissahan semmoisissa urhoollisuussuorituksissa, jotka liittyy

ja nehän on monelle meille tuttuja kuvattuina, siis just joku,

joku sotaympäristö vaikka, että niin kuin "fear is not an option" -tyyppinen

ajattelu voi inspiroida meitä sen jonkun elokuvan sisällä, mutta ei

sillä sun mummilla ollut optiota antaa periksi siinä synnytyksessä, missä sit

syntyy sun isä tai äiti. Että se on tavallaan tämä Krista Pärmäkoski -ajattelu tässä, koko se joukkue, se on niin kuin

mahdollinen inhimillinen ajattelutapa, ja nyt tämä mahdollinen inhimillinen ajattelutapa -ajattelu,

kun me kytketään se tähän meidän luentosarjan kontekstiin, niin tässä

luentosarjassa yksi, mitä me olemme halunneet tehdä, on, että me ollaan haluttu tässä luoda meidän oman ajattelun

tapahtumisen tilanne, johon liittyis toivottavasti mahdollisuus myöskin sitten ajatella meidän ajattelua ja tässä tarkoituksessa

yksi, mitä olemme pyrkineet tässä sopivasti hyödyntämään, on, että olemme leikanneet sisään johonkin sellaiseen mahdolliseen

ajattelemisen tapaan, jota on ehkä viety aika paljonkin eteenpäin, jota on kenties myöskin sitten kirjallisesti kiteytetty niin, että jos

joku haluaa katsoa sitä jotakin Pierre Hadot'n Mitä on antiikin filosofia -kirjaa niin hän voi sitä kautta sitten

syventää sitä jotakin ymmärrystään tietynlaisesta ajattelemisen tavasta vaikkapa sitä koskien, että mitä voidaan

tarkoittaa sillä, että parempi ajattelu synnyttää parempaa elämää eikä ainoastaan, että parempi ajattelu synnyttää parempaa ajattelua,

josta jotkut toiset sen saman ajattelun tyyppin parhaat asiantuntijat on inspiroituneita, niin että mitä se

voisi tarkoittaa jonkun kirjallisen lähteen kautta, niin tässä suhteessa, että jos sä ajattelet systeemiajattelua, niin tämä on

jotain sellaista, mitä on tuollainen 50 vuotta kehitetty, siis

systeemiajattelua, joka on oikeastaan tietynlainen näkökulma, tietynlainen myöskin puhumisen tapa kokonaisuuksia koskien,

joka tietysti tämä, että on olemassa kokonaisuuksia, jos ajatellaan inhimillistä toimintaa, niin on aikalailla sanoisko turvallinen oletama,

että aika vaikea kuvitella, että mitään ihan kauhean järjestäytyntä voisi tapahtua inhimillisessä

todellisuudessa fiksum, jos ei sitä jotakin ryhdytä miettimään edes kokonaisuuden kannalta. Mutta kokonaisuuksia on vaikea ajatella,

siitä puhumattakaan, että on vaikea toimia tarkoituksenmukaisesti, fiksum kokonaisuuksiin nähden just siitä syystä,

että kysymyksessä on kokonaisuus. Niin systeemiajattelu on sitten yksi tapa, minkä kautta voi ajatella kokonaisuuksia

kun niitä ajatellaan systeemeinä. Se, että niitä ajatellaan systeemeinä tarkoittaa, että siinä ajatellaan, että siinä on osia, jotka

kytkettyvät toisiinsa siinä kokonaisuudessa, mitä kutsumme systeemiksi. Sitten sen lisäksi se, mitä me kutsumme systeemiksi,

niin sillä on erilaisia tiloja ajan yli, että siis ajan muuttuja on relevantti. Ja sitä kautta sitten voi esimerkiksi

ilmetä tällainenkin tosiasia kuin, että sä katsot jotakin yksittäistä osaa siinä kokonaisuudessa, elikä siinä systeemissä,

niin se yksittäinen osa ei välttämättä oikeastaan näytä keskeisiä ominaisuuksiaan, kun sä tarkastelet sitä Jasmi Joensuuta erikseen.

Et sä näet sen Jasmi Joensuun hiihtäjäominaisuudet vasta tietyn kokonaisuuden sisällä.

Ja että tottakai hänellä oli ne ominaisuudet jo aikaisemminkin. Se on vaan, että se kokonaisuus, mikä se

viestijoukkue just sillä kertaa sitten oli, aikaansai sen, että hän tuli läpi just niin kuin hän sitten tuli läpi.

Että hän ikään kuin ilmeni, että tällainen niin kuin elämän pienoinen ihme emergoitui. Että siis tavallaan tämä on niin kuin epälineaarinen

siis siinä mielessä, että kysymys ei ole, että jotakin pannaan vaan lisää johonkin kokonaisuuteen ja sitten tulee saman verran jotakin

toista ulos, vaan että se jollakin tavalla kaikki se kokemus, kaikki se, mitä nyt vaikka Riitta-Liisa Roponen oli,

niin kuin siinä tilanteessa saattoi ilmetä jollakin niin ku next levelillä

mukaan lukien sen tilanteen, missä Krista niin kuin hiihtää siinä niin kuin näiden kilpasiskonsa läpi, ja sitten niin ku

romahtaa siihen tai niin kun tavallaan heittäytyy ja sitten kun hän haukkoo henkeä siinä, niin Riitta-Liisa Roponen on juuri se, joka

ikään kuin äidillisesti ottaa sen tilanteen sellaisella huolenpidolla ja alkaa sitä jääkylmää lunta pistää sinne

niskan päälle ja kaulan päälle ja siis se, että mitä se joku siinä jossakin kokonaisuudessa on, niin tuo siitä jostakin sellaisia ominaisuuksia, jota erikseen sillä kenties ei olisi ollenkaan ollut, niin

on siis tää holismi, niin kuin sanotaan, ja joka on siis yleisnimike tietynlaisille

ajattelemisen tavoille, jossa kokonaisuutta painotetaan, erotuksena erilaiset osat, mitkä kenties on erotettavissa siitä kokonaisuudesta,

mutta kun hankaluus on se, että inhimillisessä todellisuudessa kiusaus on ajatella erilaisten ositusten kautta ja siinä on hyvät

syytkin sille, koska kun sä ajattelet ositusten kautta, niin silloin sun on mahdollista myöskin keskittyä vain johonkin tiettyyn rajattuun

määrään muuttujia ja siitä syystä sä saat sen jonkun osan helpommin haltuun, kun sä keskityt vain siihen osaan. Mutta

kun hankaluus on se, että voihan olla, että se osa, niin kuin sä näin sen hahmotat niin ei ollenkaan paljasta sitä, mikä siinä on parasta.

No toinen tämmöinen systeemiajattelun keskeinen idea liittyy sellaisiin käsitteisiin kuin stocks tai varastovirtaus,

takaisinkytkentä, viive, feedback. Tällainen käsitteistö on usein sellainen, mitä sitten kun sitä

ajattelemisen tapaa, mitä sitten on siitä ovesta "systeemiajattelu" käsin lähdetty kehittämään, niin jotkut

asiat sitten ilmiönä näyttäytyy sellaisina, että sä haluat alleviivata sitä tuomalla jonkun nimikkeen, minkä kautta se

kyseinen ilmiö voi tulla sitten jatkotarkasteluun, esimerkiksi vaikka viive, että jotkut jutut ilmenee vasta viiveellä,

vaikka että Riitta-Liisa Roposen kokemus arvokisoista tietyllä viiveellä nyt näyttäytyy, niin niiden niin kuin sanotaan sekuntien

aikana, kun Krista Pärämäkoski siis tavalla, mitä siis mä en tiedä,

onko kukaan tullut toisella tavalla maaliin, kuin hän nyt just tässä tuli maaliin ja just tollaisessa tilanteessa, missä hän tuli maaliin, niin teki

hänelle hyvinkin luontevaksi toimia just niin kuin hän toimii siinä tilanteessa,

ja että siinä oli siis varastoitunut jotain tietyn virtaavuuden kautta, niin

siinä sun mummissa, mutta kun hankaluus on se, että meillä on erittäin vaikea hahmottaa asioita tällaisessa

käsitteistössä, se on siis paljon vaikeampaa, kuin mitä me omassa mielessämme kuvittelemme -

on yksi keskeisiä pointteja. Että on niin kuin yksi asia se, että me hahmotamme, vaikka että hiilidioksidi lisääntyy niin kuin jossakin,

niin se, että mitä tällä on niin kuin vaikutusta, että hiilidioksidi lisääntyy jossakin siihen, että onko niin kuin mehiläisiä. Ja että

ne yhteydet eivät ole samalla tavalla ilmeisiä kuin silloin, kun me tarkastelemme jotain, joka on tosi rajattua, että silloin kuin sä

tarkastelet jotain, joka on tosi rajattua, niin se hyvä uutinen on, että silloin sä pystyt esimerkiksi

tekemään niin, että sä muutat jonkun ja sitten syntyy joku efekti, ja okei, kun näin on, niin sitten toi kannattaa

muuttaa just tuollaisella tavalla. Mutta jos se koko juttu onkin huomattavan monimutkainen, niin kuin tollainen kokonaisuus aika

helposti on huomattavan monimutkainen, niin voi olla, että se palaute, mitä sä saat jostakin, niin ei auta sua muuttamaan

sitä jotakin ja niin ku siinä mielessä se takaisinkytkennän logiikka niin sen sijaan että se auttaisi

etenemistä eteenpäin niin, että joku toivottava voimistuisi ja vähemmän toivottava heikkenisi, niin logiikka ei toteudukaan

ja sitä kautta sitten se, mitä kutsutaan emergenssiksi, siis se, että ollaankin jollakin seuraavalla tasolla

niin ei sitten positiivisessa mielessä toteudukaan, mutta se, että se kuitenkin mahdollisuus on olemassa,

on siis tän tietynlaisen mallintamisen tavan, mitä kutsutaan systeemiajatteluksi,

keskeisiä pointteja ja nyt tässä yhteydessä se mun toiveeni olisi, että nämä

avainsanat vois jonkinasteisesti niin löytää tiensä siihen sun omaan sisäiseen vokabulaariin niin, että sä

jonkinasteisesti hyväksyisit esimerkiksi sellaisen ilmiön, kuin on vaikka viive, että jotkut jutut tapahtuu viiveellä.

Ja koska jotkut jutut tapahtuu viiveellä, niin silloin vois ajatella, että no tollainen

vähittäinen hyvinkin pieni muutos voi olla oikeastaan aika tärkeäkin ilmiö.

Että meikäläisen kannattaa tohon kiinnittää ehkäpä huomiota. Tai vastaavasti, että kun tietysti jokainen ihminen ajattelee itseään

universumin viime kädessä keskipisteenä,

tavallaan sä et voi mitään muuta, koska se sun tietoisuus ja sun näkökenttä avautuu just siitä kohdasta, missä sä kulloinkin olet.

Niin voisiko sanoa, että tollaisen mummi-ajattelun yksi keskeisiä pointteja on se, että en mä ole mikään universumin keskipiste sen

kummemmin, että on olemassa tällainen kokonaisuus, mä oon sen osa. Ja se on ihan okei. Siis sellainen tietynlainen

myöskin armollisuus, mikä siihen liittyy kaikenlaiseen sellaiseen liittyen, mikä nyt jostakin

näkökulmasta käsin katsoen ehkä ei ole niin kauhean toivottavaa ollut, niin sä olet kuitenkin jotenkin siihenkin nähden armollinen.

Ja että siis se kokonaisuus ratkaisee ois ikään kuin se mummi-teesi tässä, että kokonaisuus ratkaisee, siksi armollisuus, just siitä syystä,

kun sitten hänen tyttärenpoikansa on häneen yhteydessä niin se mummi on tietynlainen, koska hän tulee siihen tilanteeseen tietyllä

armollisuudella, että hänellä ei ole oikeen niin kuin hölskäsen pöläystä käsitystä, että mitä tämä tyttärenpoika oikeastaan niin

kuin opiskelee edes tai mihinkä hän tähtää, mutta se on jollakin tärkeällä tavalla okei just niin kuin se on,

ja hän pyrkii sitten luomaan sellaisen taikapiirin, että sitten ennen pitkää mahdollisesti ihan valtavalla viiveellä

hyvät asiat voisivat hänen kohdallaan sitten niin kuin toteutua. Mä sanon sen vielä toisesta suunnasta että, kun mä ajattelen tällaista Pipsa-diskurssia, että

miten hän hahmottaa, miten hän myöskin puhuu elämänsä miehelleen, niin kuin mä toivon,

niin yksi sellainen ilmaisu, mitä hän aika herkästi tässä on vuosien mittaan käyttänyt, on tällainen ilmaisu kuin

korskea. No jos sanotaan, että Esa Saarinen on aika tollainen

siinä suhteessa miehisen tunnemaailman olento,
että tietynlaiset tavat ajatella on ihan tosi luontevia Esalle.

Ne voi liittyä esimerkiksi kilpailuun. Ne voi liittyä esimerkiksi ykkösenä olevuuteen.

Ja että tossa Apu-lehdessä oli sellainen iso haastattelu tai se kai on edelleenkin siellä, jonka yhteydessä mä muistin tän pointin siitä, että

kuinka hämmästyttävää oli se, että kun mä tutustuin Pipsaan, tää oli jo ennen kuin mä olin rakastunut häneen, vaikka sekin tapahtui aika aikaisessa vaiheessa. Se oli niin niin kuin iso osa, se hänen jotenkin sitä

tapaansa olla maailmassa, siis se, että kun mulle oli aivan ilmiselvää, että kuuluu olla tähti, niin Pipsa ei ollut millään tavalla kiinnostunut koko kategoriasta.

Se on musta niin kuin aivan ällistyttävää. Että tavallaan tällainen, niin kuin hän sanoo, korskeus, niin siinä voi olla dynamisoivia elementtejä

sen jonkun kannalta suhteessa johonkin tekemiseen siinä korskeudessa, millä hän sitten ajattelee vaikka kykyjään,

ja sitä kautta, että mikä hänelle on myöskin sallittua, niin oli

jotain sellaista että ei toi niin kuin käy Pipsalle,

joka siis diskursiivisesti, sanastollisesti, myöskin hahmotuksellisesti on tuonut sitten mun

todellisuuteen tällaisen korskeuden viitepisteen, johonka nähden sitten mä tässä oikeastaan olen päivittäisesti niin kuin tietynlaisessa haastesuhteessa, koska monta kertaa se mun

vaistomainen ajattelutapa niin monessa asiassa on korskea, jota mä sitten sitä ajattelutapaa

ajattelen siis tässä kohdassa herkästi kuitenkin myöskin sellaisilla komponenteilla

siihen mukaan kytkeytyen, että jotta voisi syntyä sellaisia ihmeitä, jotta voisi syntyä sellaisia upeuksia, mitä mä

toivon, että syntyisi, ja missä itse haluaisin olla mukana, niin oikeastaan tämä korskeus on komponentti, mikä tarvitaan - niin

ei ole niin mummi-ajattelua vaan mummi-ajattelu on tällaista tietynlaista asioiden keskinäisen kokonaisriippuvuuden maailman

fundamentaalisuuden tunnustamista ja sitä kautta se mummiviisauden tavallaan tällainen transsendetti toiveikkuus,

siis toiveikkuus jonakin sellaisena asiana, yksi systeemiajattelun pioneereista kiteytti tämän lauseen muotoisesti sen kerran, että

toivo operoi evidenssin tuolla puolen, "hope operates without evidence"

että vaikka sulla ei ole evidenssiä, niin sulla silti voi olla toivoa siinä mielessä niin kuin ohjaamassa sitä sun

toimintaa sen jonkun kokonaisuuden sisällä, missä sä siis joka tapauksessa olet tässä mummi-tunnustetusti niin sanoakseni, mutta jossa sitten taas toisaalta, kun ajatellaan sitä systeemiajattelun perusajatusta, että

yksittäiset asiat saavat tosiasiasa merkityksensä vasta sen kautta, että mikä on niiden suhde muihin osatekijöihin siinä

kokonaisuudessa, niin voi olla, että se sun oma hahmotuksesi itsestä ja niistä erilaisesta muista henkilöistä ja

myöskin osatekijöistä niin onkin sitten sitä kokonaisuutta aivan dramaattisesti kaventava,

jolloin sitten se paremman ajattelun mahdollisuus siinä kohdassa olis tiettyä sellaista armollisuutta yhtäältä ja toisaalta sitten sen

kokonaisuuden kohtaavuutta toisaalta, joka sitten puolestaan tämä ajatus mun mielestä kiteytyy erityisen kauniisti seuraavaan,

seuraavaan ilmiöön, ja nyt mä tässä kohdassa vähän vedän henkeä, nimittäin

yksi sellainen henkilö, joka nyt jälkikäteen ajatellen on ollut tällainen valtava vaikuttavuushenkilö,

tällaisessa mummi-energeettisessä suhteessa, niin on sellainen rouva Askola,

joka siis sinänsä ei ole mikään mun sukulainen, mutta joka tuli sitten mun elämään valtavana taikapiirinä

sen seurauksena, että mulla oli vuonna -97 niin kunnia pitää juhlapuhe

Sotainvalidien Veljesliiton vuosijuhlassa.

No mä olin kirjoittanut sen juhlapuheen sanasta sanaan ja noin tekstillisessä mielessä mä olen edelleenkin siitä oikeastaan

aika ylpeä tekstinä ja kaikki, mitä piti tehdä, oli vain lukea siellä edessä, mutta en mä

päässy ensimmäistä sivua läpi, kun sen tilanteen tunnevoima oli niin valtava, siis miten sä oot tuollaisen porukan edessä, ja

aloin sitten itkemään siellä edessä. No jotenkin mä sitten kumminkin sen puheen kompuroin läpi, mutta se ei ollut kyllä teknisesti mikään

kovin onnistunut puheen pitäminen. Mutta se johti kuitenkin siihen, että mä sain sitten kirjeen, mun

muistikuva oli vuosikaudet, että se tuli aika nopeasti se kirje sen tilaisuuden jälkeen mutta se ei tullut, joka

oikeastaan lisää tämän kirjeen painoa. Siis se tosiasia, että se tuli mulle

kaksi kuukautta myöhemmin, melkein, tämä kirje, niin kuin tästä kirjeestä ilmenee,

itse asiassa sellaisen tv-esiintymisen seurauksena, mikä sitten oli lähellä tämän

kirjoittamista just ollut. Tässä kauniissa käsinkirjoitetussa kirjeessä rouva Askola kirjoittaa seuraavasti:

Filosofian tohtori Esa Saarinen, tahdon kiittää teitä puheestanne sotainvalidien viikon avausjuhlassa
17.8.1997

Helsingin Kaupunginteatterissa. Olen 86-vuotias, nyt sataprosenttinen sotainvalidi,

sairaanhoitaja ja sodassa alusta loppuun. Menetin sodassa terveyteni,

molemmat veljeni, kotimme Viipurissa. Olen kuitenkin voinut olla työssä sairaanhoitajana erilaisissa tehtävissä eläkeikäni asti.

Sitten vasta ymmärsin hakea sotainvaliditeettia, jonka sain 18 vuotta sitten.

Tämä pitkä selitys siksi, että näiden 18 vuoden aikana

olen kuullut erilaisia juhlapuheita sotainvalideille. Te olette ainoa, joka on tajunnut sotarintamalla olleiden syvimmat tunnot.

Te olette meidän tulkkimme. Olette yltänyt sielumme syvimpiin sopukoihin.

Emme itse ole osanneet tuoda sisimpiä tuntojamme esiin.

Ehkä emme ole rohjenneetkaan. Siksi puhettanne kuunnellessamme me itkimme.

Kyyneleet sulattivat rinnassamme vuosikausia ollutta möykkyä.

Sen tilalle saimme voimaa, vieläpä elämäniloa, kipujemme keskellä.

Kiitos myös, kun televisiossa äskettäin herätelitte suurin ja rohkein sanoin vallassa olevia päättäjiä ja meitä kaikkia tajuamaan

oikeudenmukaisuutta, mikä on oikein, mikä väärin.

Yhdyn emeritusarkkipiispa Mikko Juvaan. Vielä ei kansamme ole kokonaan rappeutunut. Teitä kiittäen Sylvi Askola, Kauniala, 6.10.97.

No, tämä oli kyllä valtavaa ja johti siihen, että mulla oli niihin aikoihin tuolla Hotelli Intercontinentalissa, niin kuin sen nimi silloin oli,

Scandic Park nykyisin Mannerheimintielle, niin sellaisia isoja luentoja, yleisöluentoja,

mä kutsuin sitten Kaunialasta sinne ihmisiä luennoille ja sitten rouva Askola oli aina niissä mukana ja se oli aivan

fantastista, mutta sitten se henkilö, kenen kanssa mä niitä delegaatioita järjestin, niin soitti mulle kerran, että Esa, ootko

tietoinen, että Sylvi täyttää 90 vuotta silloin ja silloin, ja meillä on pikkujuhlat tuolla ruokalassa.

Että ois tosi mahtavaa, jos sä pääsisit paikalle. No päivä oli mulle mahdollinen, sinne mä sitten menen, liityn

onnittelijoiden jonoon, ja siellä on rouva Askola, hän oli ihan uskomattoman lyhyt tämä rouva Askola mutta ihanan näköisenä

hän siellä seisoo, sellaisessa vähän vihertävässä mekossa ja sinivalkoinen kukkakuunu päässään

ja no sitten tulee mun vuoro ja mulla on siinä komeat ruusut hänelle ja sitten mä niitä ojennan hänelle ja sitten mä muistan, kun musta

tuntu, että ikään kuin hän ei oikeastaan keskittyis siihen, että mitä mä oon siinä nyt hänelle siinä antamassa, että selvästikin hänen

mielensä vähän niin kuin muualla, niin kuin ihminen voi aistia toisen mielestä, että se voi olla vähän niin kuin muualla, että

tuleeks mun takana jotain hänen kannalta erityisen tärkeitä ihmisiä, mutta se ei ollut se syy. Se syy selvisi siinä saman tien, hän

otti ruusut vastaan, pani siihen syrjään, otti mua käsistä kiinni ja katsoi mua silmiin ja sanoi, että voi onnea, että sinä tulit,

koska on yksi asia, mistä olen halunnut sinulle sanoa. Ja se asia on se, että minä rukoilen sinun puolestasi

sen johdosta, että sinä puhut perheiden puolesta ja lasten puolesta ja inhimillisen lämmön puolesta sellaisella tavalla, että ihmiset sitä

kuuntelevat, sanoi rouva Askola mulle Kaunialan sotavammassairaalan

ruokalassa 90-vuotispäivillään. Tämä oli kyllä järisyttävää. Että jos sanottais, että mikä nyt ainakin olisi tuollaisen

mummi-ajattelun fundamentaalinen prinssiippi, niin se on juuri tämä, rouva Askolan inhimillisen lämmön prinssiippi, joka

nimenomaan musta vielä tulee muotoilla tässä ikään kuin ei niin kovinkaan kiehtovassa ja seksikkäässä tai jotenkin

mukaansatempaavassa muodossa, inhimillinen lämpö, että ikään kuin se on jollakin tavalla nöyrä se ilmaisukin

ja siinä suhteessa korskeuden jollakin tavalla vastakohta, että jos tässä kohdassa siis

kysyy näin, että mikä sitten se

elämänoppi tästä mummi-näkökulmasta asiaa tarkastellen niin voisi olla, niin voisi olla sitten se, että sellainen

rakkaudellisuus, jos tätä ilmaisua käyttää, minkä ikään kuin matalan kynnyksen ilmaisu on inhimillinen lämpö, niin kyllä sun

on aika vaikea kiistää etteikö toi voisi olla yksi sellainen asia, mitä me viime kerralla akateemikko Ketoseen

liittyen ja siihen kysymykseen, että mikä tässä on fundamentaalista, siis elämässä

itsessään, niin etteikö toi olisi yksi niistä, mikä niin kuin aika suurella todennäköisyydellä on sun

mielestä fundamentaalista, mutta kun hankaluus on se, että ne erilaiset elämäntilanteet,

on ne suoritteellisia tilanteita, on ne viihtyvyyden tilanteita, on ne painetilanteita, on ne vapautuneita tilanteita, niin

useimmat tilanteet eivät ole sellaisia, että inhimillisen lämmön -prinssiippi millään todennäköisyydellä oikeastaan

löytäisi tietään niin siihen sun ajatteluun niin, että sä tiedostat, että hei, tämä on mun fundamentteja, mutta mä toivon, että

tämä Filosofia ja systeemiajattelu -ympäristö voisi antaa sellaisen tilanteen, missä tällainen syvempi ajatus,

joka on sun oma syvempi ajatus, voisi saada tilaisuuden sitten näyttäytyä siinä sun sisäisessä maisemassa sellaisella tavalla, että

se osaltaan kantaa sua forever siinä hengessä, mikä se sun mummin taikapiirimailma voi ajatella, että pysyvällä tavalla jo nyt

tekee. Niin bonks hyvät ystävät, siihen piste. Kiitoksia taas keskittymisestä ja

kello on 16.35. Jaakkohan on järkännyt sinne myöskin webinaari-osallistujille mahdollisuuden sukeltaa sen toisen linkin kautta

sivuhuonekeskusteluihin, ja opiskelijoiden osalta se myöskin tämä mahdollisuus on olemassa, tässä perusmuodossa. Mä

toivon, että aika monet tarttuu siihen, mutta jos ei, niin nähdään näillä linjoilla, mä tuun takaisin

Okei hyvät ystävät, me jatkamme.

Ja mä ehkä lähtisin liikkeelle siitä havainnosta, että joku ilmapiiri, joku tunnelma, joku sävy maailma siinä mielessä tietynlainen suuntautuminen todellisuuteen voi

jossakin kuvissa välittyä, että ihminen katsoo sitä kuvaa ja sitten sen kuvan kautta saa sisäisen maailmaansa tiettyyn tunnelmaan

ja sitä kautta tiettyyn sellaiseen ilmapiiriin, joka kenties sitten avaa väyliä ajatuksille, jos ne tuo siihen ympäristöön.

Ja siis tässä suhteessa tietyt kuvat Tove Janssonista

mulle on sellaisia, jossa mä koen, että mä pystyn ikään kuin astumaan toisenlaiseen todellisuuteen.

Siinä mielessä se ilmiö, mitä mä ajattelen, tässä

opiskelijassa tapahtu A-salin ovella, kun hän

otti puheeksi mumminsa niin jotain samanlaista vois ajatella, että mulla tapahtuu, ja myöskin ehkä, jos mä ajattelen Zaida Bergrothin

mun mielestä ihan briljanttia Tove-elokuvaa, niin sen Tove-elokuvan mun mielestä pysyvä suuruus on just siinä tunnelmassa,

mikä siinä kaikkiaan välittyy ja myöskin erillisosioissaan välittyy. Musta se on kyllä todella

mestari-teos, mutta tämä yksi kuva Tove Janssonin kotistudiolta

on sellainen, mitä, mä oon vuosia palannut tähän, koska musta tässä on kuva, jossa ensiksikin siinä näyttäytyy joku kokonaisuus, joka kokonaisuus on jollain tavalla erityinen, jollakin tavalla ehkä vähän kummallinenkin, mutta

joka on jollakin tavalla samanaikaisesti harmoninen ja josta ehkä voisi sanoa näin, että siinä on sellainen ikään

kuin tietynlainen syvä yhteys johonkin syvempään

niiltä osin kun mistä on kysymys. Että kun on kaikennäköisiä pintailmiöitä, kaikennäköisiä välittömyyskysymyksiä, mutta sitten on

jotain sellaista syvempää kanssa meneillään ihmisen elämässä ja elämissä ylipäättänsä. Niin

voisi sanoa, että jokin tällainen mummimaailmallinen syvä yhteys siihen, mistä on kysymys

sisältää ainakin sen komponentin, että ei olla liikaa kiinni

jossakin erillisissä suorituskysymyksissä tai sellaisissa erottuvissa fokuksissa, jotka itsessään voi olla kiinnostavia ja itsessään

voi olla tärkeitä, mutta jotka loppujen lopuksi eivät syvässä mielessä ilmennä sitä, mistä on kysymys, että sellainen

tietynlainen kurottautuminen jonkinlaisen funktionalismin tuolle puolen,

jossa ne erilliset asiat jossakin kokonaisuudessa, mitkä näyttäytyy, selittyvät enemmän tai vähemmän

täysin sen jonkun käyttötarkoituksen kautta, mikä sillä jollakulla yksittäisellä asialla siinä on, niin siis ei ole se, mitä mä

koen tossa Tove Jansson -maailmassa, jossa mä koen tällaisen kokonaisuuden, jossa on sisäinen harmonia,

jolla puolestaan sitten on yhteys, syvä yhteys, lausumaton syvä yhteys siihen, mistä on kysymys, niin

on se, mitä tässä ikään kuin mummi pyrkii meille

esille tuomaan ja joka viime kädessä siis ei ole jotakin teesistöä, siis se ei ole jotakin väittämiä, että

siinä mielessä tämä mun otsikkoni Mummiteesit on tavallaan paradoksi jo sinällään, että se mummin filosofia, se mummin

oleminen, se metafyyminen voima, se syvyyksiin ulottuva liikuttavuus siinä hänen olemuksessaan ja olemisessaan ja meihin

synnyttämässä taikapiiristössään niin

siis nimenomaan ei palaudu joihinkin yksittäisiin väittämälauseisiin -teema on sellainen, missä nyt vähän abstraktimmin puhuen

niin se avainkysymys, joka mä sanoisin tämä on pysyvä osa ihmisenä olevuutta, on ehdottomasti osa meidän olemista ja jonkun

asteisesti mä uskon me aistitaankin se, että näin on,

liittyy meidän käyttämän ja hyödyntämän ja meitä auttavan mutta samanaikaisesti myöskin jossain suhteissa kaventavan käsitteistön

rajoitteisiin, että kun ajatellaan vaikka,

vaikka huulia, niin ykshän huulten piirre on se, että ne on
jollakin tavalla yksi mutta ne on toisaalta kaksi, että ne on ikään kuin
samanaikaisesti yksi ja kaksi ja että voisi sanoa näin, että
joku sanasto käsitteellisesti, joka pyrkii ottamaan jonkun haltuun tietysti mielellään haluaa ottaa sen
jonkun haltuun niin kuin
sanotaan yksiselitteisesti, mutta entäs jos itse todellisuus on sellainen, että se ei ole haltuun
otettavissa
yksiselitteisesti, se on ainakin mahdollinen kanta.
Ja myöskin voisi sanoa, että eletyn elämän ulottuvuudessa aika harvat asiat on sellaisia, että sä
pystyt ottamaan ne haltuun
kokonaan, että pikemminkin se muumi-ajattelun ja mummi-ajattelun
jonkinlainen sisäänrakennettu hyväksyvyysprinsiippi, jossa alun alkaenkaan ideana ei ole
haltuunotto,
näyttäis, voisko sanoa, realistisemmalta tai jollakin tavalla elämän
todellisuuden kokonaisuuteen huomioiden niin ainakin sellaiselta, että varmaan olisi
viisasta, että ihmisellä myöskin toi ulottuvuus olisi ehkä aika tietoisestikin mukana sitä omaa
pyrintöä, että kun mä mainitsin
ensimmäisessä jaksossa siitä, että vaikka jonkun systeemiajattelun
keskeiset periaatteet nimeten on oikeastaan, niitä on vain muutama
ja vaikka on kaikenlaisia sitten mallintamisia olemassa, mistä sä voit innostua ja mitä sä voit
hyödyntää, niin se on
yllättävän vaikea kuitenkin ajatella asioiden keskinäisten vaikutusten kokonaisseurauksia ajan yli,
sisältää, se vaikeus, mikä tossa herää, sitten sen
kuitenkin jatkoulottuvuuden, että monastihan me omasta mielestämme olemme hyvinkin perillä
asioista
ja että vaikka demokratian puitteissa, kun me valitsemme omia edustajiamme, niin mä sanoisin, että
usein me ollaan aika varmoja siitä, että se meidän edustajamme on jotenkin niin kuin oikea meidän
edustajamme melko kepeinkin
perustein ja varsinkin sitten, jos on niin, että sä koet, että se joku on ikään kuin sun oikea edustaja
just siitä syystä, että
hänellä on yhtäläillä niin sellainen korskeasti leimaava ote, johonkin ihan valtavan monimutkaiseen
kokonaisuuteen, kun sulla itselläsi on
siis joku EU on aika kyllä monimutkainen kokonaisuus, myöskin kun otetaan huomioon se, että
tarkoitus on mennä eteenpäin.
Tarkoitus on, että tällainen entiteetti on olemassa niin seuraavat sata vuotta. Niin

jollakulla on sitten vaikka EU:sta tosi korskeasti joku erittäin simppeleksi

koko EU:n tiivistävä ajatus, jonka takia sä äänestät häntä, on mahdollinen ajattelutapa, mutta vaihtoehtoinen ajattelutapa on olla

tarkkana sen kehikon suhteen, sen käsitteistön suhteen, niiden viitekehysten suhteen, ajattelutapojen suhteen

mitkä sulla itsellä saattaa olla sua itseäsi ohjaavina huomaamatta sulta itseltäsi ja sitä kautta

sitten se kysymys, mikä jollakulla voisi

olla jonkun Filosofia ja systeemiajattelu -luentosarjan yhteydessä esimerkiksi sen seurauksena, että hän kenties jonkun Alastalon salissa

-luennon jälkeen olisi ajatellut, että oikeastaan pelkällä suomen kielellä niin voi saada ajatteluun yllättävästikin liikkeelle

kun vaan suostuu heittäytymään sen suomen kielen mukaan siitä näkökulmasta, että joku voi olla yhtäältä yhtä,

mutta se on tavallaan niin kuin kahtakin.

Ja että jollakin tasolla sä et ymmärrä jotakin sanaa, mutta oikeastaan toisella tasolla ajatellen sä ymmärrätkin sen sanan

-tyyppinen tällainen oman viitepisteistön, oman käsitteistön, oman diskurssin, oman ajattelutavan, oman sanaston kanssa

työskentelevyys siis voisi olla yksi sellainen pointti, mikä jollekulle voisi tulla sitten kaiken kaikkiaan mieleen

niin tällaisena kokonaispyrkimyksenä, että minkä kanssa hän haluaa olla elämässään liikkeellä niin aina, siis aina.

Että yksihän idea, mikä jollakulla, kun hän opiskelee vaikka Aalto-yliopistossa toista vuotta,

voi olla, että hän sitten valmistuu sieltä Aalto-yliopistosta esimerkiksi neljässä vuodessa

niiden kahden vuoden jälkeen. Ja sitä kautta, että kun hän on valmistunut, hän

sitä kautta ikään kuin sulkee jotakin, mutta toinen mahdollisuus ajatella on, että hän avaa

sinä toisena opiskeluvuonna jotain sellaista, jonka koko pointti on, että se ei tule sulkeutumaan. Että siinä mielessä se avautuvuuden filosofia tai avautuvuuden ideologia melkein, joka yhtäältä voisi ajatella,

että on osa sellaista hyväksyvyyden ilmapiiriä, mitä voisi ajatella, että Muumilaaksoon liittyy, niin

siis voi olla, mitä se ihminen siitä vaikkapa Filosofia ja systeemiajattelu, nyt tämän esimerkin osalta, yhteydessä niin sellaisena mukana kulkevana, tästä pidän kiinni -prinsiippinä seuraisi

ja sitä kautta voisi sitten myöskin avautua sellaiset ympäristöt, mitkä meillä on osana ihmiskunnan perintöä käytössämme, että nythän yksi muoto, millä ihmiskunnan perintö on tarjolla,

on erilaiset artefaktit, erilaiset inhimilliset muodosteet, jonka kautta sitten jokin on meille sellainen saatavilla, ehkä hyvinkin tiivistetysti,

että sen kautta joku kokonainen maailma voi avautua, että sä voit ikään kuin sen kautta astua johonkin taikapiiriin, jos sä suostut sen

tekemään. Ja tästä näkökulmasta kirjat esimerkiksi on ihan tällainen mahdollinen viipyilevyyksiä ja sitä kautta avautuvuuksia meille tarjoava tarjoamaympäristö,

missä suhteessa, kun pannaan merkille, että yksi tällainen aikalailla kiistatonkin piirre,

kun katsotaan filosofian historiaa, on se, että filosofit on pyrkinyt sanallisesti jäsentämään elämää ja todellisuutta

ja sitä kautta myöskin usein on pyrkineet luomaan uudenlaista ymmärrystä tarjoamalla joitakin sellaisia sanoja, sellaisia

käsitteitä, sellaisia viitepisteitä, sellaisia, niin kuin mä ehkä sanoisin, majakkamääreitä, että ne

kun tunnistaa sieltä mereltä niin navigointi siellä merellä saattaa olla sitten helpompaa sen tilanteen kautta. Että

tästä näkökulmasta joku saattaisi mennä nyt esimerkiksi filosofian historiaan, niin sitä kautta sitten sillä ajatuksella, että

hän rikastaa omaa ajatteluaan, koska hän paneutuu johonkin sellaiseen käsitteistöön, jota hän

lähtötilanteessa, ainakaan täydessä mitassa, niin ei ollut, että hän ikään kuin sysää omaa ajatteluaan sen

jonkun vaihtoehdoisen käsitteistön kautta kun hän lähtee surffaamaan sinne elämän aalloille,

niin että hän saattaakin ehkä niin kuin päästä johonkin sitten toisenlaisiin maininkeihin kiinni kuin muutoin olisi ollut kenties

mahdollista. Niin tämä ajatus tuo mut siihen, mikä nyt ihan varmasti meidän omana aikana, jos me ajatellaan, että

ympäristönmuutos on yksi meidän oman ajan makroilmiöitä, niin toinen meidän oman ajan makroilmiö aivan

varmasti on se, että mitä me ajattelemme ja mitä sitten reaalielämässä tapahtuu

naisiin nähden ja naisten kautta. Nyt jos me ajatellaan vaikka sitten mun isoäitini syntymää, niin

kun hän syntyi, niin naisilla ei ollut äänioikeutta, missään.

Ja kuitenkin mä muistan mun isoäidin ihan tosi tosi kirkkaasti ja tosi tosi tietysti rakkaana, että tavallaan

ei siitä niin kauan ole mun kannalta, kun mä sisäisesti ajattelen, myöskään mun isoäidin syntymästä, että

vaikka tosi paljon oli kaikenlaista ehtinyt virrata ja sitä kautta kerääntyä

siinä vaiheessa, kun mä sitten tutustuin mun isoäitiin niin 50-luvulla,

siltikin mun mielikuvitus tosi helposti riittää siihen, että mä niin kuin hyppään sinne,
missä isoäitini syntyi ja sitä kautta myöskin ilman, että mä nyt voisın ajatella, että mä oon
jonkinlainen suuri historiantuntija
ja erilaisten sortavien rakenteiden osaaaja, niin kyllä se nyt
iskee tikarin lailla, kun sä näät jonkun uutisen, että Suomessa on silvottuja naisia kymmenentuhatta.
Ja että se Meeri Koutaniemi, siis hänhän on valtava taiteilija, niin on myös tätä teemaa, ja se on
jotenkin
musertavaa sanoa sitä teemaksi, tuonut esiin.
Ja että siis se kysymys naisista ja kysymys naisesta,
sitä kautta myös mahdollisuudet, meidän kaikkien lisätä meidän ymmärrystä jonkun sellaisen
ajattelutavan
kokonaishahmotuksellisen muutoksen myötä,
missä varmaan on kaikenlaista sitten jäännettä läpi vuosisatojen
olemassa, muutakin kuin sellaista, että jossakin tietyssä kielessä, jossakin tietyssä sivistyskielessä niin
joku ilmaisu "man" tarkoittaa yleisesti ihmistä -mielessä niin yksi tällainen kirja, joka mulla on tässä,
Luce Irigaray: Sukupuolieron
etiikka niin tämä on aika tällainen, tämä ilmestyi vuonna -96, Eurooppalaisia ajattelijoita -sarjassa,
joka oli Gaudeamuksen
tällainen hieno sarja, joka silloin 90-luvulla, kun tämä ilmestyi, niin oikeastaan oli saanut pohjustusta
mun osalta jo
sen kautta, että Sara Heinämaa, jonka kanssa me teimme kirjan Olennainen nainen vuonna -83,
siis Sara on nyt huikealla tavalla omaa ajatteluaan ja Merleau-Pontysta lähteviä oivalluksia, mutta
myöskin muualta
niin eteenpäin vieneenä luovana ajattelijana, mutta silloin jo toi esiin, mitä
sitten puolestaan Eva Korsisaari myöskin oli mulle, hän oli mun assistenttina Helsingin yliopistolla,
niin
toi esiin, joka oli siis silloin 90-luvulla, kun mun tällainen tietyllä tavalla kuitenkin siinä vaiheessa,
voisiko sanoa, korskeakausi oli aika hyvässä momentumissa niiltä osin kuin se ikään kuin Pipsan
viisailta silmiltä onnistu,
niin he toi tällaisia ihan toisenlaisia näkökulmia, mun mielestä sellaisia, niin kuin nyt ajattelen,
näkökulmia, että heidän
yhteytensä mummien maailmaan tiivistyi sieltä jollakin tavalla siinä heidän näkemystössään ja siinä
näkemyksessä tämä
Irigaray oli tällainen keskeinen uudistajahahmo, ja sitten kun tämä
kirja sitten ilmestyi ja tuli, niin kyllä mä olin aika ällistynyt,

kun siis kirja lähtee liikkeelle tällaisella lauseella kuin että

"Sukupuoliero on yksi kysymyksistä, joita meidän aikakaudellamme on pohdittava tai se on suorastaan aikakautemme kysymys." Mä ajattelin, että oho,

ja sitten vähän alempana: "Sukupuoliero avaa näkymän hedelmällisyyteen, jonka veroista ei ainakaan länsimaissa ole vielä tavattu.

Eikä tässä hedelmällisyydessä ole kyse pelkästään ruumiin ja lihan uusintamisesta." Sitten se jatkuu: "Rakastavaisille se on

paitsi syntymän ja uusiutumisen hedelmällisyyttä, myös uuden aikakauden luomista ajattelulle, taiteelle,

runoudelle, kielelle, uuden poetiikan luomista." Että tässä heti tehdään selväksi, että tässä ollaan tekemässä jotakin ihan siis

tosi tosi isoa. No tietenkin kun ollaan tekemässä käsitteellisesti jotakin isoa

ja joka ainut ihminen suhteessa mihin tahansa tekstiin, mihin tahansa tarjoamaan, lähestyy sitä jo olemassa olevasta jostakin

käsitteistöstä käsin, niin voi sitten herättää kaikenlaisia sellaisia delete-näppäin iskureaktioita, että hän ei niin kuin

ensimmäistäkään askelta sitten ota sen suuntaan.

Että se voi ikään kuin tuntua se ensimmäinen sivu siinä jossakin tekstissä samanlaiselta kuin useimmille lukijoille

käytännössä mikä tahansa sivu Volter Kilven Alastalon salissa -kirjaa on useimmille lukijoille. Että

se on ikään kuin liian käsittämätöntä tai jollakin tavalla sun niin kuin omat tunteet suhteessa siihen tekstiin aikaansaa sen,

että sä voit vaikkapa tässä Irigarayn tapauksessa kysyä, että

hedelmällisyys, missä suhteessa hedelmällisyys? Tai että rakastavaiset, millä oikeudella hän puhuu rakastavaisista?

Eihän hän ole määritellyt tätä käsitettä. Että useinkaan me emme anna ikään kuin sille toiselle tilaa päästä vauhtiin sen mitä hän yrittää siinä viestiä

kanssa. Tässä suhteessa mulle itselleni Kalevala kuunneltuna ja

Alastalon sali kuunneltuna siis ovat olleet suuria helpotuksia, koska se ihmisen ääni, millä ne on luettu ja siihen liittyvä

sellainen hyväntahtoinen tarjoavuus on ohittanut tietyt sellaiset kynnykset ja esteet, mitä mä

sisäisesti mun omista mentaalimalleista käsin syystä tai toisesta siihen tekstiin nähden olin synnyttänyt, että tässä

suhteessa sitten ne tekstit tavallaan antavat sitten sen puhutun, luetun muodon kautta mulle myöskin sellaisen rikasteen, jonka

mä itse annan itseni ottaa vastaan -

niin on keskeinen pointti siellä, missä halutaan mennä ainakin tuon tyyppiseen filosofiaan, mutta moni filosofia on tällaista,

että sun tavallaan täytyy antaa hänen ikään kuin puhua ja sitten jotenki saattaa itsesi siihen

kuuntelevuuden moodiin, jossa sä olet siinä kun se kalevalalainen runonlaulaja laulaa sitä juttuaan, että sä

et ikään kuin keskeytä häntä, hetkinen, että miksi sä toistit tossa ton tai mitä tarkoitat tällä

ja että vaikkapa joku vaikka hedelmällisyys, niin varmaankin on niin että jos joku filosofi

käyttää sanaa hedelmällisyys, on mahdollista, että se, mitä hän tarkoittaa hedelmällisyydellä,

selviää siinä pikkuhiljaa kun mennään eteenpäin, että sieltä ikään kuin emergoituu jotain, että jotakin niin kuin ilmenee

sellaista, joka sitten syntyy oikeastaan suhteessa johonkin muihin asioihin

siinä kokonaisuudessa, jonka takia, jos sä revit sen erikseen sen jonkun sanan sieltä heti aluksi, niin

se systeemi ikään kuin ei alun alkaenkaan pääse lähtemään käyntiin ja siinä mielessä se prosessi, mitä siinä toivotaan, että

lähtisi käyntiin, niin määritelmällisesti ei pääse toteutumaan. Niin ne muutamat sanat nyt esimerkiksi tässä Irigarayn kirjassa,

ja sä oot onnellinen, jos sä onnistut jostakin löytämään tämän fyysisen kirjan, mä en tiedä, onko se olemassa,

ilmeisesti ei ole olemassa digitaalisesti, mutta se on

erittäin vaikea löytää tämä kirja, että antikvaari.fi, näiden Suomen erilaisten antikvariaattien yhteisalustahan on

ihan mahtava, että se on olemassa, mutta aina kun mä oon mennyt ja yrittänyt saada tämän

Irigarayn kirjan, niin mä en kertaakaan ole vielä onnistunut siinä. Koska mä olisin halunnut tilata ylimääräisen kappaleen

sitä itselleni, koska tässä on niin paljon mun muistiinpanoja. Että se on tosi vaikea saada toi ja siis jotkut ilmiöthän elämässä

on tällaisia, että se on kohdalla jonkun aikaa, mutta sitten sen jälkeen sitä välttämättä ei ollenkaan ole kohdalla.

Ja että siis kaikki ei ole ikään kuin sellaista, mitä esimerkiksi kulutusyhteiskunnan kategoriat näyttäisi

helposti meitä uskotella, että on, että tavallaan, että jos mille tahansa on kysyntää, niin on myöskin tarjontaa sille. Siis

näin välttämättä ei ole. Ja että tästä syystä joku arvokas juttu voi vaatia sitten sulta itseltänsikin jotakin sellaista hereillä oloa,

että sitten kun se on kohdalla, niin sitten sä tartut siihen ja synnytät sen nykyyhetkisyyden kautta syntyvän yhteyden siihen

johonkin. Ja että kyllä mä nyt jälkikäteen ajattelen, että se vaikuttavuus, mitä Sara Heinämaa tai Eva Maria Korsisaari toi

muhun 90-luvulla, niin oikeastaan nyt vasta alkaa valjeta niin tietoisuuden tasolla mulle.

Ja esimerkiksi se, että kun yksi tällainen avainsana näyttäisi olevan, mutta hän ei sano, että se on avainsana, joka

sekin on tietysti mahdollinen kirjoitustapa, että joku henkilö voi kirjoittaa niin, että hän sanoo: "Tämä on nyt avainsana,

tämä on mun avainkäsite." Mutta jokuhan voi kirjoittaa ilman, että hän sanoo, että se on avainsana tai avainkäsite. Että

miksi pitäisi alleviivata, miksi pitäisi tossa olla joku aksentti. Että mä sanoisin, niin se liikkeelleNsaattavuus, mikä tässä

Irigarayn filosofiassa on sen ilmiön suhteen, joka on oikeastaan se fundamentaalinen ilmiö,

jossa halutaan ylittää subjektin ja objektin, niin kuin voisi sanoa, kahtiajaon kaikkialle ulottuvuus. Niin

varmaan se tarkoittaa sitten toi pyrkimys sitä, että kaikennäköistä sellaista käsitteistöä sitten siinä

on tarjolla, joka luultavasti on, jos ihminen lähestyy sitä subjekti-objekti-kahtiajako - maailmankuvasta käsin niin vaikuttaa tosi

oudolta, melkein niin kuin ikään kuin itsestään selvästi sellaiselta, että nyt on aihetta pistää

pillit pussiin eikä astua tohon todellisuuteen ollenkaan, niin yksi tällaisia sanoja, mitä tässä Sukupuolieron etiikka -kirjassa

Irigaray käyttää hyvin alleviivatuksi niin on tällainen limaisa ja limakalvo, joka siis

aluksi musta tuntuu niin kuin todella oudolta, myöskin sen takia koska ne miellelyhtymät, mitkä mulle tulee on oikeastaan vähän

niin kuin vastenmielisiä. Että missään tapauksessa, voisi sanoa, että

limakalvon mietintä ei niin kuin mulle ole niin kuin inspiroiva tällainen niin kuin perusavaus-tyyppinen juttu.

Ja että jälleen jos ajatellaan Nordic Business Forumia, sehän on mieletön instituutio, pienoisinstituutio,

mitä Suomeen on sen kautta luotu ja toki nyt kun on korona-aika eikä voi olla fyysisiä tilanteita niin

tilanne on hetkellisesti toisenlainen. Se on niin kuin valtavan hienoa se, että jotain niin kuin maailman parhaita puhujia

niin tuodaan johonkin ympäristöön Suomeen, mutta on vaikea kuvitella, että joku nyt sitten limakalvoista ihan siis kovin

huikeeta tällaista standing ovation -esitystä pystyy repimään, mutta siitähän ei seuraa etteikö se voisi olla kuitenkin

oikeastaan aika avaavakin näkökulma siellä, missä halutaan mennä ikään kuin väliin.

Että jos ajatellaan, että on yksi ja on toinen mutta haluttaisikin mennä siihen väliin, niin voisi sanoa, että no toi on varmaan

niin ku vaikeeta, jos on niin, että ajattelutapa pakottaa meidät lähtökohtaisesti näkemään sen yhden ja sen toisen. Että

jos pelkästään vuorovaikutuksen jo nimikin saa meidät ajattelemaan, että joku on vuorovaikutuksessa jonkun

kanssa, siis että siinä on jotakin kaksi, niin se voi olla vaikeaa sitten saada sitä enää uudestaan joksikin yhdeksi.

Niin tästä siis seuraa, että melko varmaan sen sanasto, minkä kautta sitten joku voisi siihen välitilaisuuteen

päästä, niin sanastollisesti niin voi olla niin kuin vähän kummallistakin.

Ja sitä kautta voisi sanoa, että ehkä esimerkiksi joku vaikka kohdunsisäinen elämä, niin toihan voisi olla niin ku avaus

myöskin siinä suhteessa, että varmaankin subjektin ja objektin erottaminen toisistaan on tällainen meidän käsitteellisen

kehityksen kulmakiviä, mutta jossakin vaiheessa ihmisyyttä jokaisen meidän osalta

oli sellainen vaihe, jossa meillä ei vielä ollut sitä kyseistä käsitteellisen läpimurron muskelia

sisällämme ja näin emme erottaneet subjektia ja objektia. Jos kysytään, millonhan tollainen on mahtanut olla

meidän kohdalla, niin mahdollinen vastaus on: kohdussa. Että

sä olit tavallaan yksi, mutta sä olit toisaalta kaksi, joka oli myöskin sun äidin tilanne.

No nyt sitten tämä ajattelutapa, jossa äitinä olevuuden, voisiko sanoa, metafysiikka, ja siitä käsin syntyvien näkymien, assosiaatioiden, miellelyhtymien, edelleen kehittelyiden suhteen käynnistyvä viipyilevyys, että

entä jos jäämmekin viipyilemään tässä, on se, mitä Irigaray tossa nyt näyttäisi tekevän. Hän näyttäisi tekevän sitä vielä

sillä ajatuksella, että just sellaiset ilmiöt kuin esimerkiksi hyväily, niin

asettuukin sitten aikaisempaa keskeisempään rooliin

ja sitä kautta myöskin siis kosketeltavuus

näyttäytyy jonakin sellaisena, joka ei ole itse asiassa jotakin suhteellisen myöhäistä, joka ikään kuin tulee tällaisena

koristeellisena kivana lisänä vaan, että se on jotakin siis fundamentalisempaa,

ja että kun monethan on aika lailla puutuneita olemaan teamssissä,

joka on ihan ymmärrettävää, että monet ovat puutuneita olemaan teamssissä, johtuen

osittain siitä, että kun ollaan teamssissä, niin usein sitten käsitellään joitakin dokumentteja, mutta kun

teamssissä käsitellään dokumentteja niin ne dokumentit, mitä käsitellään, blokkaa lähes kokonaan sen visuaalisen

kentän, mikä ihmisen edessä on. No nyttien entäs jos siinä olisikin toisten ihmisten kasvoja? No ainakin se

ero olisi erilainen, että sä jollakin tasolla kenties voisit sitten kokea heidät kosketeltaviksi ja vieläpä jollakin alitajunnan tasolla, että kenties myöskin kokisit itsesi kosketeltavaksi.

Että tässä suhteessa siinä on niin kuin jonkunasteinen suurempi hyväilyn mahdollisuus olemassa, siinä tilanteessa, että sä niin kuin näet ne toiset, että hetkeksi pannaan ne dokumentit kokonaan pois.

Ja että tämä maailma, missä me haluamme yhteyttä niin kuin

tässä suhteessa otettaisiin dramaattisesti vakavasti, että haluaisimme sellaista käsitteistöä, jolla puhua siitä, jos olemme

yhteydessä ja sitä kautta sitten, jos olisimme jonkun toisenlaisen käsitteistön kautta niin de facto myöskin enemmän

yhteydessä, niin aika vaikea on kuvitella, etteikö sitten syntyisi jotain sellaista hedelmällisyyttä, mitä ei syntynyt siinä tilanteessa, missä sellaista yhteydessä olevuutta ei ollut. Tämähän oli Mandelan keskeinen pointti.

Se keskeinen pointti, niin kuin me näimme siinä, oliko se toinen vai kolmas luento, oli, että

toisten työn kautta voin löytää yhteyden toisiin ihmisiin, mutta näin syntyy sitten sellainen yhteys, joka

kaiken kaikkiaan synnyttää avautuvuuden siihen emergenttiin, niin kuin me ensimmäisessä jaksossa sanoimme,

ylemmänasteiseen todellisuuteen,

joka sellaisessa ympäristössä voi esittäytyä, missä ihmisten ja eri toimijoiden väliset yhteenliittymät niin sen synnyttävät mutta

usein sellaisella tavalla, että se, että se syntyy, ei palaudu minkään niiden yksittäisten osatekijöiden ominaisuudeksi, niin

tämä ajattelutapa, mä sanon sen vielä vähän toisella tavalla, että tässä on joitain lainauksia:

"Pesä ei suinkaan ole todistus subjektista. Siellä tavoitellaan yhä etäämmäksi siirtyvää synnytystä, jota ei koskaan tapahdu."

Ja että ikään kuin se kohdunsisäinen tilanne on jollakin tavalla fundamentaalinen,

eikä niin, että se vain pohjustaa jotakin semmoista, joka loppujen lopuksi on se pointti.

"Se on tulemistä, jota ei mitata kuoleman voittamisella vaan kutsumalla itseä ja toista syntymään." Itseä ja toista syntymään,

tämä on niin kuin aika huikea ajatus. Että sä kutsuisit itseäs syntymään ja sitten sä kutsuisit toista syntymään.

Voisi sanoa, mitä tolla esimerkiksi voisi tarkoittaa jonkun, meillähän on paljon, niin kuin

sanotaan, aikuisopiskelijoita, ollut osana Filosofia ja systeemiajattelua alusta lähtien. Niin

joku on esimerkiksi 42-vuotias, joku on esimerkiksi 52-vuotias, joku on 62-vuotias, no mitä tämä voisi tarkoittaa hänen

osaltaan. No tietenkin se tarkoittaisi jotakin sellaista, että suhteessa siihen mitä nyt on, niin hetken päästä olisikin

jotain sellaista, mikä jotenkin niin kuin ilmentyi esiin, mutta joka ei millään tavalla oikeastaan ollutkaan lineaarista siirtymää

siihen nykyisyyteen sen kautta, että jotakin samaa kuin tähänkin asti lisättiin vaan pikkaisen ja sitten oltiin siellä, vaan

siitä, että syntyi sellaisia yhteyksiä, että ne yhteydet, kun sä olet osa tätä kokonaisuutta, minkä ne yhteydet muodostaa, niin

se synnytti sen, mikä sun osalta tarkoittaa myöskin jotakin uudenlaista olemista,

jolloinka sitten sä siis synnyit sellaisena sen jonkun kokonaisuuden ympäristössä, että

siis mehän ollaan nähty tämä, kukin meistä

ystäväpiirissä aina silloin tällöin, kun joku esimerkiksi rakastuu

jonkun vaikka vaikean parisuhteen päätyttyä vaikka kolme vuotta sitten. Ja että se on aika huikeeta, kun tollainen

keski-ikäinen henkilö niin kuin rakastuu. Että kuinka paljon hänellä yhtäkkiä on siis aikaa siis kaikkennäköiseen sellaiseen

viipyilyyn, mihin ei ollut siis minuuttiakaan aikaa, siis just lukea jotakin Kahlil Gibrania ja siis et se on niin kuin aivan

hämmästyttävää se, että miten jonkun siis kevätauringon silmäily

yhtäkkiä löytääkin paikkansa sen ihmisen arkeen, kun hän on rakastunut ja nyt mä en sano tätä ironisesti. Että mä sanon sen

siis siitä näkökulmasta, että tottakai siis se, mitä me tulemme tehneeksi, sallii myös, heijastelee myöskin sitä, että minkä me

sallimme itsemme tehdä, mikä puolestaan on yhteydessä siihen, että mikä se meidän tilanteemme meidän kannalta on. Mutta tämä

kaikki on yhtä, että se on jotakin semmoista kokonaisuutta, johonka nähdenhän ihminen saattaisi olla jo

henkisesti muutoinkin ollut virittynyt siinäkin tilanteessa, missä hän vielä ei ollut rakastunut.

Ja että siis jotkut ulkoiset tekijät voivat tehdä jotkut asiat helpommiksi ja meillä

voi olla jotakin ulkoisia syitä, miksi joku tietty, minkä me tiedämme mahdolliseksi meille, nyt tällä hetkellä ei ole

mahdollista. Mutta meidän ajattelun voima on juuri sitä, että me kykenemme sen ajattelun kautta näkemään vaihtoehtoja,

mutta emme kykyne näkemään niitä vaihtoehtoja, jos ei ole mitään käsitteistöä, minkä kautta me voisimme niihin

vaihtoehtoihin yrittää kurottaa. Siis katsotaan vielä yhdellä tavalla tämä. Yksi kanssa

ilmiö, mitä Irigaray aika paljon käsittelee niin on

aistillisuus. Että nyt tämä, tavallaan voisi ajatella, että aistillisuus on ehkä jonkinlainen piste,

missä, tämä on nyt vähän tällaista miehistä puhetta,

jossa subjekti kohtaa

jonkun toisen subjektin, mutta niin, että se toinen subjekti, mikä nyt sitten kohdataan niin kuitenkin ei muutukaan objektiksi,

vaan se yhteys, mikä siinä syntyy, toivottavasti sisältää sen mahdollisuuden sille toiselle säilyä toisena, joka juuri on se iso

haaste, että miten se toinen voisi säilyä toisena subjektina niin siinä jonkun kohtaamisen yhteydessä,

kun niin vahvana on meissä itsessämme sellaiset kehykset, jotka lähtee puristamaan siitä

henkilöstä, joka tulee sisään siihen johonkin liikkeeseen, missä sä oot kesätöissä, niin sanotun asiakkaan,

ja hän muuttuukin oikeastaan objektin kaltaiseksi. Että miten sä voisit ajatella sitä ihmistä, joka tuli sisään muuna kuin

asiakkaana niin siinä liikkeessä. No tottakai sä voisit ajatella häntä ihmisenäkin. Että tähän on

Immanuel Kantin peruspisteitä itse asiassa, jos me ajatellaan filosofian historian kannalta, sanoa, että tämä on ihmisyden

keskeisiä tunnusmerkkejä, se, että hänellä on oikeus tulla hahmotetuksi

aina jonakin muunakin kuin vain välineenä johonkin. Siis se asiakkaana olevuus on tietynlainen välinekategoria.

No yksi syy siihen, miksi luultavasti ne sun yhteydet sun mummiin ovat olleet niin

taikapiirinomaisia johtuu siitä, että sun mummi jollakin tavalla, sä oot kokenut, on katsonut sua jollain muulla katseella, kuin

jollakin sellaisella katseella, mihin liittyy joku sun oma tällainen välineellinen, mahdollinen antavuus häneen nähden.

Ja nyt mä en tässä mitenkään kritikoi ketään vanhempia, jotka toivoo, että heidän lapsensa pärjäis lukiossa ja pääsis

hyvään koulutusohjelmaan ja valmistus siellä ajallaan ja löytäisi hyvän työpaikan. Että mä en mitenkään nyt tätä,

että mä itsekkin ajattelen näin. Että sellainen tietynlainen välineellinen perspektiivi, kun tiedetään, että kuinka välineellinen

tollanen maailma on loppujen lopuksi, on ihan ymmärrettävä, mutta eihän se millään tavalla tyhjennä sitä, mitä

ihmisyys itsessään on. Niin on siis se, mitä luultavasti sä sun mummista

siis kohtaat ja jos sä sanot tässä kohdassa, mutta Esa, eks Irigarayn avainlause liittynyt sukupuolieroon,

että siinä siis sukupuolisuus on koko se pointti, että tämä voi niin kuin herättää hämmennystä, että puhutaankin nyt sitten

mummista sellaisessa kokonaisuudessa, jossa se alkuotsikko liittyy sukupuolieroon, siis sukupuolisuuteen. Niin

voisi sanoa, että no miten sun mummi on pystynyt syntymään mummiksi muuta kuin sen kautta, että just nimenomaan

sukupuoliero on ollut ihan fundamentaalikategoria sen prosessin kuluessa. Ja se, että jokin muu sitten ilmenee

viiveellä ja sä jäät kiinni siihen, mikä sen viiveen kautta syntynyt varasto on ja tuijotat vain sitä snapshotina, osoittaa vaan

sitä, että sä et ole selvästikään paneutunut systeemiajatteluun, että sä et ole ajatellut asioita

ajan armottoman perusmääreen yli. Ja sitä kautta haastanut itsesi ymmärtämään asioita ylitse sen, mitä se joku ajallisesti

tiivistetty hetki itsessään tarjoaa - niin on sitä kokonaisuutta, että kun sitten

kolmas tällainen leidi, joka 90-luvulla vaikutti mun ajatteluun jälkikäteen enemmän kuin mitä mä oon

tiedostanut, että on asian laita, johtuen osittain siitä, että kun mähän oon oikeastaan ollut aika

innostunut E. Saarisen jutuista, tässä melko pitkäänkin, että mä oon sillai uteliaan kiinnostunut kaikenlaisesta,

mutta kyllä mä oon pikkasen niin kuin, jos ajatellaan oopperalaulajia, niin ykshän mun sellaisia suosikkipätkiä on kolmen tenorin alkuperäiskonsertista

vuodelta -90, jossa siis Plácido Domingo, Jose Carreras ja sitten Pavarotti niin kun laulaa kaikki ja sitten

se päättyy heidän sellaisiin yhteisnumeroihin. Niin yksi mun suosikkeja on sellainen O Sole Mio, minkä he vetää encorena

ja jossa siis läpi koko pätkän on aistittavissa se, että Pavarotti on innostunut, kun muut laulaa, mutta kyllä

hän on vielä innostuneempi silloin, kun hän itse laulaa. Niin tämä on niin kuin pikkasen E. Saaris - hahmo, että mä olin siis tosi innostunut

silloin, kun Heidi Liehu toi kirjan Perhosten valtakunta - manifesti viimeisestä tulevaisuudesta Pipsalle ja mulle

käsikirjoituksena. Siis kysymyksessä on teos, joka painettuna niin tässä on 1139 sivua, painettuna, niin

silloin kun Heidi toi sen siis vetämällä sellaisella kärryllä sitä, niin se oli aika ällistyttävää

pelkästään niin kuin kuulla kun ne pyörät, millä Heidi sitä veti, niin ku kadulta tuli se ääni ja meillä oli ikkuna auki, me kuultiin, ku

Heidi on tulossa käsikirjoituksen kanssa, että kun tietysti voi aina miettiä siitä näkökulmasta, että mitäköhän joku kuviteltavasti

sellaista, mitä on Suomessa julkaistu joskus vaikka sadan vuoden kuluttua

siitä, kun se julkaistiin, joku voi lukea. Niin mä sanoisin, että tässä on ihan aika hyvä kandidaatti mun mielestä. Että

tämä on suomenkielistä alkuperäistä filosofiaa, jossa se

Perhosten valtakunta on näkymä sellaiseen valtakuntaan, joka ei perustu sellaisille dominanssiin, erottelevuuteen liittyville kategorioille, mille meidän kaikkien käyttämä ajattelutapa lähtökohtaisesti perustuu, joka

siis tässä suhteessa, voisi sanoa, niin siinä on tämä mummi-

dimensionaalisuus heillä mukana ja sitä kautta se ilmiökenttä, johonka mun mielestä keskeisesti liittyy seuraava

sana. Että Pipsahan on kotoisin pohjoisesta, ja Rovaniemen, niin kuin sitä aikaisemmin kutsuttiin, maalaiskunnasta, nykyisin se on

siitä niin sanottua Rovaniemen kaupunkia. Mut sieltä on tunnin ajomatka Kemijokivartta pitkin sinne Pekkalan kylään,

mistä hän on kotoisin. Sinne ukki ja mummi on haudattu,

hänen vanhempansa ja siellä on siis ne Kaihuanvaara,

Kaihuanjärvi ja Kaihuan mutka, siellä on tällaisia Kaihua-nimikkeisiä

paikkoja. Pipsan tyttösukunimi niin on Kaihua.

Niin Pipsan broidi tässä kerran soitti. Hän asuu siis Rovaniemellä edelleen,

että nyt on siellä tulossa sellanen metsäpalsta,

se on pakkohuutokaupassa, jossa on niitä soita, missä ukkikin kävi hillassa. No sitten, mä olin, se oli yksi perjantai-päivä, mä olin aivan

sähköistynyt. Mä kysyin, että onko siellä tosiaan niin kuin suota, kunnolla sitä suota. Joo, siellä on niin kuin enimmäkseen suota.

Onks siellä jotakin suolammia? Joo, siinä on pari, kolme sellaista

suolampia kanssa. Niin musta se oli niin kuin ällistyttävä se ajatus pelkästään, että joku voisi omistaa tollasen jonkun lammen

kaikkine ahvenineen. Ja niin kuin mä olen ehkä sanonut, niin mähän en ole mikään siis eräretkeilijä, toisin kuin vaikka meidän Jerome,

toisin kuin mun arvoisa veljeni, toisin kuin meidän isä, niin mä en oo kyllä mikään eräretkeilijä, mut kyllä mä pystyn niin ku hiippailemaan

sibeliaanisesti hyvinkin virittyneesti niin ku tollaisella jollakin suolla. Ja että oikeastaan mä oon tosi innostunut tollaisesta suosta.

Ja niinpä mä sitten tutustuin niihin papereihin, mitkä oli olemassa ja suomalaisessa yhteiskunnassahan moni asia on siis organisoitu

ihan siis maailman kärkitasolla. Jonka takia, jos joku tollainen juttu, joku metsäpalsta esimerkiksi, metsäsuopalsta on

pakkohuutokaupassa niin sä voit olla varma, että se on arvioitu aika lailla tarkoilla kriteereillä. Että sille on

jonkinlainen referenssiarvo sille olemassa, missä yhteydessä sitten

esimerkiksi, että paljonko jossakin tietyssä kuviossa, minkä kartalta voi katsoa, niin

on jotakin tietynlaista puuta, on yksi niistä arvon perusteista, samoin kuin myös se,

että millaista puuta siinä voi olla vaikka 20 vuoden kuluttua, minkä johdosta niin siis se maaperä on myöskin relevanttia

sen arvon muodostamisessa. Niin yksi kategoria, mitä tässä yhteydessä käytetään, on joutomaa, joutomaa.

Nyt jos kysyy, että no mitä

tollaisen joutomaan nyt sitten arvo esimerkiksi on, kun sitä niin ku virallisesti arvioidaan. No se on, nyt tässä tapauksessa oli 10€ / hehtaari.

No tässä on sitä joutomaata. No mä sanoisin, että ei tota mun mielestä ihan kauhean pitkään tarvitse katsella, että voi panna

merkille, että musta ton arvo on kyllä enemmän kuin 10€ / hehtaari. Ja jos kysytään, mitä tolla voi tehdä, no miksi sillä pitäis pystyä

tekemään jotain? Ei siis kaikella tartte pystyä tekemään mitään. Tämä on mummi-ajattelua. Ei kaiken suhteen

tartte olla liikkeellä siitä näkökulmasta, mitä tolla voi tehdä. Että sillä saa olla arvo ihan sinällään. Että

se on osa Muumilaaksoa. Että sellainen lempeys-prinsiippi, että siis korskeesta näkökulmasta käsin voisi ajatella, että sä ryhdyt johonkin

kuivaustoimiin ja että sillä ja sillä ajanjaksolla sitten kun sä teet

niitä näitä niin sitten siellä on tällainen ja tällainen arvo, vaikka sillä maapläntillä, mikä tässä etualalla tässä kuvassa näkyy.

Ja mitenkään sitäköön väheksymättä, niin se mummifilosofinen ajattelutapa tuo esiin sen, että on jotain muutakin olennaista kuin

tollainen koko ajattelutapa edes ja että siihen nähden, jos nyt sanotaan, että no minkälainen ajattelu tossa nyt sitten voisi olla

tavallaan sitä, joka jonkunasteisesti käsitteellisesti antaisi suuntaa, voisi sanoa, että tämä on tavallaan "yksi joka on kaksi" -ajattelua.

Ja että se on yhtä mutta se on tavallaan toista kanssa. Ja että siinä suhteessa se tosiasia, että käsitteellisesti sä et pystys sitä

kovin helposti kuvaa, mikä se keissi on, niin on vaan

muistutus siitä, että todellisuus itsessään on enemmän kuin mitkään käsitteet tai toisin ilmaisten, ettei todellisuuden pointti eikä elämän pointti ole palvelu käsitteitä vaan käsitteiden pointti on palvelu elämää. Mutta sun kannalta se

tarkoittaa sitä, että sä haluat parempaa elämää jonkin sellaisen laajemman näköalan valossa, johonka nähden

mä sanoisin, että melko varmasti sun mummi määrittää taikapiirin, minkä sisällä niin

sä saat sisäisesti tuntumaa niihin viipyilevyksiin, jotka ajattelunliikkeen liikkeen osalta on relevantteja

ainakin sen suunnan osalta, että mitä tavoitellaan, niin tässä hengessä

mä haluaisin nytte tämän meidän, mä taisin sanoa aluksi neljännen luennon, mutta ilmeisesti tämä onkin viides luento,

päittää videonpätkään, joka on musiikkiesitys

ja - Eero, nyt mä en muista, että miten tässä pistetään tämä isoks, sori - että tämä on kolme ja puoli minuuttia, tämä on

elokuvasta, jossa Lady Gaga näyttelee sen roolin, minkä Barbra Streisand edellisessä versiossa näytteli tästä kyseisestä tarinasta,

joka, mä sanoisin, on hyvinkin yleispätevä tarina, siis että jollakulla on esimerkiksi liian iso nenä suhteessa johonkin ympäristöön

mukamas, mutta hän on tosi lahjakas, hän on tosi suuntautunut siihen johonkin virittynyt, musiikin laulamiseen, säveltämisen

maailmaan ja sitten hän rakastuu tällaiseen henkilöön, joka henkilö taas puolestaan jo on valmiiksi stara ja mähän

tunnen paljon staroja. Ja jotkut starat on anteliaita, jotkut toiset eivät ole yhtä anteliaita. Tässä tapauksessa tämä stara on tosi antelias.

Hänen koko henkilöhahmonsa on sellainen, että huolimatta hänen muista rajoitteista ja heikkouksistaan, hän haluaa ihmiselle hyvää.

Ja sitten hän avaa sen oman näyttämönsä, hän antaa siis sen Alastalon oman salinsa
tälle nousevalle tähtikokelaalle, mitä Lady Gaga
näyttelee, mutta kun tämä tapahtuu, niin Lady Gaga ei ole se hahmo,
laittanut, hän on vähän epäröivä, että hän on ikään kuin Krista Pärmäkoski tässä tilanteessa, että
Krista ei ollut siinä kunnossa
kuin hän olisi halunnut olla, mutta kun se tilanne tulee, hän on valmis panee kaikki peliin. Ja
samanaikaisesti sen kanssa, ja tämä on yksi
sellainen teema, mihin mä pyytäisin, että sä kiinnittäisit huomiota tässä meidän mummi-filosofisessa
kokonaisuudessa, niin
se katse, katse, mikä oikeastaan on tämän videon, mun mielestä, se pointti, niin on tämä sun
mummin
katse. Siis on sellainen rakkaudellinen, hyväksyvyyden, kannustavuuden, ymmärryksen armollinen
katse, joka varsinkin
tästä Bradley Cooper -hahmosta tulee, mutta tulee myöskin muista näistä ammattilaisista, että se
harva asia on ammattilaisille yhtä
hienoa, kuin toisten ammattilaisten katse siinä jossakin tilanteessa, että toi on siis todellakin jotain.
Ja miksi mä tämän tähän
soitan, siitä syystä, että tämä kappale "Always Remember Us This Way" niin musta on se, mikä tämä
sun mummin legacy
haluaa olla, että aina muista meidät tällaisena, että tämä
taikapiiri on totta. Niin katsotaan tämä tähän loppuun. Okei, siihen mä olisin päättänyt tämän
meidän viidennen luennon, tähän A Star Is Born -elokuvasta
videoon ja siis siihen ajatukseen siitä mummin katseesta, jonka mä
toivon, että sä aina muistat ja sitä
kautta sen taikapiirin, mikä sen katseen alla syntyy
sen ihmisyyden osalta, mikä taas sitten sä itse olet. Niin siihen hyvät ystävät piste ja
me näemme jälleen ensi viikolla ja nyt mahdollisuus sukeltaa
noihin sivuhuoneisiin joksikin aikaa ja me näemme sitten
taas viikon päästä. Kiitos keskittymisestä ja heittäytymisestä.